

**Nakladatelství
Artefactum
katalog
1995–2015**

**ediční plán
2016–2018**

Nakladatelství Artefactum bylo založeno roku 1994 pro publikování výsledků výzkumu Ústavu dějin umění AV ČR. Vedle původních prací monografického či tematického charakteru vydává konferenční a jubilejní sborníky, topografické příručky a edice dokumentů.

Pro krátké monografické studie je určená ediční řada *Opera minora historiae artium*. Edice písemných pramenů, historických soupisů památek a nevydaných rukopisů přináší řada *Fontes historiae artium*. Formátem kapesního průvodce zaujme ediční řada *Monumenta Bohemiae et Moraviae*, ve které od konce roku 2013 vychází krátké texty věnované vybraným památkám. Periodicky vychází bulletin Centra pro výzkum umění a kultury doby Rudolfa II. *Studia Rudolphina*. Centrum epigrafických a sepulkrálních studií zpřístupňuje aktuální dění v oboru pravidelně ve sbornících *Epigraphica & Sepulcralia*, ediční řada *Epigraphica & Sepulcralia Monographica* zaštiťuje monografické práce z oboru.

Vydávané publikace vychází s finanční podporou Ediční rady Akademie věd ČR.

Redakční rada

Beket Bukovinská, Ústav dějin umění AV ČR – Helena Dáňová, Ústav dějin umění AV ČR – Andrzej Koziet, Uniwersytet Wrocławski – Lubomír Konečný, Ústav dějin umění AV ČR – Jana Pánková, Ústav dějin umění AV ČR – Roman Prah, Univerzita Karlova v Praze – Dalibor Prix, Ústav dějin umění AV ČR – Jiří Roháček, Ústav dějin umění AV ČR – Lubomír Slavíček, Masarykova univerzita, Brno – Juraj Šedivý, Univerzita Komenského v Bratislave – Alena Volrábová, Národní galerie v Praze – Jindřich Vybíral, Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze – Marek Walczak, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie

Šéfredaktor

Vojtěch Lahoda

Výkonná redaktorka

Helena Dáňová

Distribuce

Blanka Švédová

Nakladatelství Artefactum

Ústav dějin umění AV ČR, v. v. i.
Husova 4, 110 00 Praha 1

www.udu.cas.cz/nakladatelstvi-artefactum

Klára Mezihoráková

Středověká architektura řádu dominikánek v Čechách a na Moravě

Tématem knihy je středověká architektura klášterů dominikánek v Čechách a na Moravě. Klášterům tohoto ženského řádu dosud nebyla věnována ucelená monografie, přestože se ve středověkém období jednalo o důležitý fenomén – do poloviny 14. století vznikl na našem území relativně velký počet devíti konventů dominikánských jeptišek. Kniha se soustředí na dosud existující architekturu řádu, kterou u nás dnes představují již jen dva komplexy – bývalý klášter sv. Kateřiny v Olomouci a bývalý klášter sv. Anny na Starém Městě v Praze. Těmto konventům náleží v rámci knihy podrobné kapitoly, v nichž je nastíněna jejich historie a stavební vývoj jejich budov, především obou kostelů, které se dochovaly jako poměrně celistvé gotické stavby a jsou tak významnými příklady středověké architektury mendikantek. Opomenuty ale nejsou ani zaniklé kláštery a důraz je kladen na zasazení celé skupiny českých a moravských konventů do kontextu středoevropského řádového stavitelství. Důležitou linií textu tvoří také problematika specifických stavebních úprav klášterních budov a kostelů dominikánských jeptišek, reflektujících požadavek přísné klauzury řeholnic, a otázky ohledně funkcí jednotlivých prostor.

Vyjde v červnu 2016.

Ivo Purš – Vladimír Karpenko (eds.)

Alchemy and Rudolf II. Searching for the Secrets of Nature in Central Europe in the 16th and 17th centuries

Anglické vydání knihy *Alchymie a Rudolf II. Hledání tajemství přírody ve střední Evropě v 16. a 17. století* (2011).

Těžko bychom hledali jiné téma českých a středoevropských dějin raného novověku, které by bylo tak populární a zároveň dodnes tak málo pochopené, jako je alchymie spojená s vládou císaře Rudolfa II. (1552–1612). Nemá na tom zdaleka vinu pouze známý filmový opus ze začátku 50. let minulého století, neboť ten jen převzal schematický obraz „rudolfínské alchymie“, jak se vyvíjel v české i německé historiografii v 19. století a první polovině století následujícího. V rámci tohoto obrazu byly legendy míšeny s historicky doložitelnými fakty, která byla vinou toho často nesprávně interpretována. Situace se začala měnit teprve od 70. let 20. století, kdy se v souvislosti s obnoveným zájmem o manýrismus a rudolfínské umění pohled historiků zaměřil i na další oblasti rudolfínské kultury, a tudíž i na alchymii, která tvořila její významnou součást. Tento zájem přirozeně souvisel i se změnou pohledu na alchymii samotnou, jež začala být studována jako složitý a významný kulturně-historický a sociální fenomén spjatý s dalšími náukami, technikami a oblastmi společenského života, jakými byly nejen lékařství, hornictví a metalurgie, ale i náboženství, výtvarná umění a aristokratická reprezentace.

Předkládaná publikace se zabývá jak aktivitami, jež byly přímo podporovány císařem Rudolfem II., tak i těmi, které se rozvíjely v širším společenském okruhu spojeném s císařským dvorem. Časově je dané téma primárně vymezeno dobou vlády Rudolfa II. v letech 1576 až 1611, avšak pro pochopení jeho kontextu je nezbytné poukázat i na vývoj alchymických bádání ve střední Evropě zhruba od počátku 16. století, stejně jako je důležité sledovat vývoj jeho dozvuků v 17. století.

Vyjde v červnu 2016.

Klára Benešová, Václav Čermák, Kateřina Kubínová, Lukáš Matoušek, Tomáš Slavický

Slovanský klášter Karla IV. Zbožnost, umění, vzdělanost

Publikace ke stejnojmenné výstavě konané v Emauzském klášteře (6. 5.–21. 11. 2016) při příležitosti oslav 700 let od narození Karla IV. Klášter Na Slovanech, dnes zvaný Emauz, je jednou z nejvýznamnějších církevních fundací tohoto panovníka. První část publikace je věnována založení kláštera a především jeho slovanskému písemnictví až do husitských válek a jeho vlivu na české a chorvatské písemnictví. Následující oddíl představuje Emauzský cyklus, soubor nástěnných maleb z přelomu 60. a 70. let 14. století, který byl namalován v ambitu kláštera a v přilehlé kapli. Třetí část přibližuje architekturu kláštera a klášterního kostela. Zcela na závěr jsou připomenuty pohnuté osudy této Karlovy fundace od 15. do počátku 21. století. Texty, založené na nejnovějším odborném bádání, jsou určeny pro laické i odborné publikum.

Dvoujazyčné, česko-anglické vydání.

2016
česky / anglicky, 130 s., bar. obr.
ISBN 978-80-86890-84-5

Petra Trnková (ed.)
Jan Ivanega, Martin Krummholz, Petr Šámal,
Petra Trnková

Krajina – sídlo – obraz: romantický řád Jiřího Jana Buquoye

Ústřední téma knihy představuje osobnost hraběte Jiřího Jana Jindřicha Buquoye a jeho aktivity na poli uměleckého mecenátu v Čechách v polovině 19. století, zejména s ohledem na jeho zájmy v oblasti krajino tvorby, architektury, sběratelství, vlastní umělecké tvorby i obrazové dokumentace. Značná pozornost je věnována širšímu tematickému i teritoriálnímu kontextu uměleckého mecenátu, přičemž zohledněn je i zásadní podíl předchozích dvou generací.

Kniha na mnohých příkladech ukazuje, že nadšení hraběte Buquoye pro dobové ideály romantismu a historismu i snaha dát těmto ideálům reálnou podobu, daleko přesahovaly obvyklou, takřka povinnou míru uměleckých zájmů příslušníků jeho společenské vrstvy. Svými zásahy do krajiny na Novohradsku, ať už z pozice inspirátora či fundátora, důmyslnou koncepcí rožmberského hradního muzea či systematickou a dlouhodobou snahou dokumentovat postupně romantické a historizující proměny svých panství se v širokém středoevropském kontextu stal naprosto výjimečným zjevem na poli dobového kulturního mecenátu své doby.

Kolektivní odborná monografie je závěrečnou publikací projektu *Obnova buquoyeské kulturní krajiny* a shrnuje výsledky precizního pětiletého výzkum obrazových i písemných pramenů spjatých s uměleckým a kulturním okruhem rodu Buquoyů v 18. a 19. století.

2015
česky / anglicky, 348 s., bar. obr., jmenný a místní rejstřík
ISBN 978-80-86890-80-7

Ivo Purš – Hedvika Kuchařová (eds.)

Knihovna arcivévody Ferdinanda II. Tyrolského

Pro dějiny raného novověku v Českých zemích představovala mimořádně významný a doposud nezpracovaný pramen knihovna arcivévody Ferdinanda II. Tyrolského (1529–1595), který byl v letech 1547–1563 mistodržícím v Českém království. Arcivévodova knihovna vznikala s největší pravděpodobností na Pražském hradě. Po roce 1567, kdy se Ferdinand stal vládařem v Tyrolsku, byla instalována a dále rozšiřována na zámku Ambras u Innsbrucku. Později došlo k rozptýlení fondu a představu o původní knihovně si můžeme vytvořit pouze na základě pozůstalostního inventáře z roku 1596 a inventáře pěti set rukopisů převeznených z Ambrasu do Vídně roku 1665.

Kolektivní monografie je výsledkem grantového projektu *Výzkum knihovny Ferdinanda Tyrolského: kulturně historické a uměleckohistorické aspekty* (Program GA AV ČR *Podpora projektů cíleného výzkumu*, id. č. 1QS800330501) z let 2005–2008 a sestává ze dvou svazků. První z nich přináší deskriptivně-analytické texty věnované tematickým okruhům zastoupeným v knihovně. V samostatné kapitole jsou pojednány rukopisy uložené v knihovně mezi tisky i v kunstkomoře. Zvláštní texty jsou věnovány chronologické, geografické a jazykové provenienci tisků, jakož i dílům dedikovaným vlastníkovi knihovny. Vyústění monografie představuje kapitola věnovaná zasazení Ferdinandovy knihovny do kontextu českých a rakouských knihoven 16. století. Druhý svazek je katalogem obsahujícím všechna identifikovaná data a popisy jednotlivých tisků a rukopisů. Oba svazky jsou doplněny obrazovou přílohou, která zvláště u druhého svazku vzhledem ke svému rozsahu významně doplňuje dokumentační aspekt publikace.

2015
česky, německé resumé, 1384 s., bar. obr.,
pevná vazba, 2 svazky
ISBN 978-80-86890-74-6

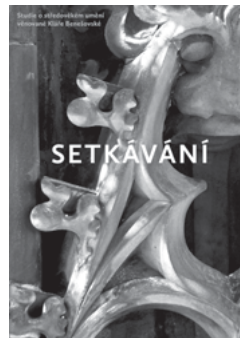
Kristina Uhlíková – Jana Chadimová –
Martin Barus (eds.)

Vinzenz Luksch, *Topographie der historischen und kunst-Denkmale im politischen Bezirke Leitmeritz, Teil I., Stadt Leitmeritz / Soupis historických a uměleckých památek v politickém okrese Litoměřice, Díl I., Město Litoměřice*

V pořadí již čtvrtá edice rukopisu *Soupisu památek historických a uměleckých* připraveného v rámci společného projektu Archeologické komise ČAVU a Společnosti pro podporu německé vědy, umění a literatury v Čechách. Autorem této litoměřické uměleckohistorické topografie napsané v prvních dvou desetiletích 20. století je tamější kanovník, církevní historik a konzervátor památkové péče Vinzenz Luksch. Edici původního spisu předchází rozsáhlá úvodní studie.

Dvoujazyčné, německo-české vydání.

2015
německy / česky, 486 s., čb. obr., jmenný
a místní rejstřík
ISBN 978-80-86890-79-1

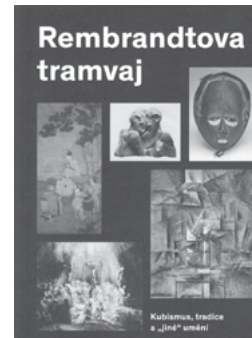

Jan Chlíbec – Zoë Opačič (eds.)

Setkávání. Studie o středověkém umění věnované Kláře Benešové

Předkládaná kniha textů představuje středověké umění z různých úhlů v celé šíři, bohatosti a pestrosti, obsahuje studie ke středověké architektuře, sochařství, deskové, nástěnné a knižní malbě i uměleckému řemeslu. Tématika textů je nejen česká, ale zahrnuje v širokém geografickém rozpětí evropskou středověkou kulturu v rozmezí několika staletí. Do knihy přispěli svými texty kromě českých a slovenských badatelů také přední vědci z Francie, Německa, Švýcarska, Anglie, Polska a Maďarska. Svorníkem tohoto badatelského úsilí je osobnost Kláry Benešové, významné medievalistky zejména v oblasti středověké architektury a též neúnavné organizátorky vědeckého života, jejíž zásluhou se šíří poznání českého středověkého umění také v evropských odborných kruzích. Kniha je vybavena bohatým obrazovým doprovodem, rozsáhlým rejstříkem, kompletní bibliografií Kláry Benešové a anglickými resumé.

2015
česky, anglicky, německy, italsky, francouzsky, anglická
resumé, 343 s., bar. obr.
ISBN 978-80-86890-75-3

Tomáš Winter (ed.)

Rembrandtova tramvaj. Kubismus, tradice a „jiné“ umění

Publikaci vydanou v souvislosti se stejnojmennou výstavou (10. 6.–13. 9. 2015, Západočeská galerie v Plzni) připravil tým historiků umění z Ústavu dějin umění AV ČR a tak jako výstava je věnovaná Vojtěchu Lahodovi. Vedle odborníků na modernismus a avantgardu se na ní podíleli také mediévisté a badatelé zaměřeni na raný novověk, zkoumající kubistické inspirace z hlediska starého umění. Díky vzájemné spolupráci obou táborů kniha otevírá bohatou škálu neotřelých přístupů ke kubismu a jeho vazbám ke kulturám jiných dob a jiných kontinentů. Autory jednotlivých příspěvků jsou Klára Benešová, Beket Bukovinská, Lenka Bydžovská, Ivo Hlobil, Jan Chlíbec, Lubomír Konečný, Pavla Machalíková, Mahulena Nešlelová, Taťána Petrasová, Milada Studničková, Rostislav Švácha a Tomáš Winter.

Knihu vydalo nakladatelství Artefactum a Západočeská galerie v Plzni.

2015
česky, anglické resumé, 183 s., bar. obr.
ISBN 978-80-86890-76-0

Distribuci zajišťuje Západočeská galerie v Plzni.

Anna Pravidová – Tomáš Winter (eds.)

Señorita Franco a Krvavý pes. Malíř, karikaturista a ilustrátor Antonín Pelc (1895–1967)

Ačkoliv byl Antonín Pelc jedním z nejvýznamnějších českých karikaturistů, který zásadně ovlivnil podobu tohoto žánru, nebyla mu dosud věnována žádná podrobnější kritická studie. Tuto mezeru vyplňuje rozsáhlá monografie, jež detailně mapuje a hodnotí všechny aspekty jeho tvorby – malbu, karikaturu a ilustrace – a uvádí ji do širšího kontextu moderního umění 20. století, i do kulturně historických a politických souvislostí. V knize jsou reprodukována jak Pelcova dosud neznámá díla z veřejných a soukromých sbírek v České republice i v zahraničí, tak srovnávací práce jiných autorů a četný dokumentární materiál. Součástí monografie je úplný soupis Pelcovy bohaté knižní tvorby.

Knihu vydalo nakladatelství Artefactum a Národní galerie v Praze.

2015
česky, 467 s., bar. obr., jmenný a místní rejstřík
ISBN 978-80-86890-69-2

Distribuci zajišťuje Národní galerie v Praze.

edice MONUMENTA BOHEMIAE ET MORAVIAE

V ediční řadě *Monumenta Bohemiae et Moraviae* vychází od roku 2014 komorní monografie věnované jednotlivým architektonickým památkám v České republice. Publikace formátu kapesního průvodce jsou určeny široké, odborné i laické veřejnosti. Představují komplexně daný objekt, obsahují jeho dějiny, analýzu stavebního vývoje a popis vnitřního zařízení. Text ilustrují náhledy dobových obrazových materiálů a fotografie zachycující současný stav objektu. Nechybí orientační plánky objektu. Na závěr je připojen soupis literatury.

Ediční řadu připravuje Oddělení topografie ÚDU AV ČR

Pavel Vlček

Kostel sv. Vavřince v Jablonném v Podještědí

2014
česky, 55 s., bar. obr.
ISBN 978-80-86890-50-0

Pavel Vlček, Collaredo-Mansfeldský palác na Starém Městě pražském

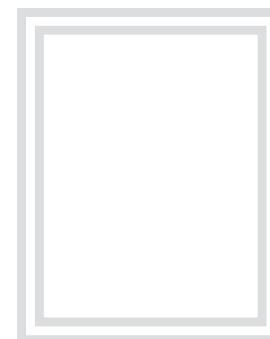
2015
česky, 67 s., bar. obr.
ISBN 978-80-86890-68-5

Klára Mezihoráková

Kostel sv. Albrechta v Třinci

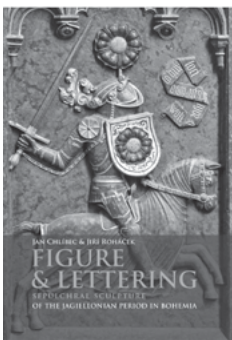
Vyjde v roce 2016.

Tomáš Valeš

Hradiště sv. Hypolita ve Znojmě

Vyjde v roce 2016.

Jan Chlábec – Jiří Roháček

Figure & Lettering. Sepulchral Sculpture in Bohemia in the Jagiellon period

Anglické, doplněné vydání publikace *Sepulkrální skulptura jagellonského období v Čechách* (2010) mapující sepulkrální skulptury z období vlády jagellonské dynastie, jež je bezpochyby jedním z vrcholných období dějin českého umění, přispívá k ucelení představy o výtvarné kultuře tohoto období výzkumem specifické sochařské sféry z pohledu umělecko-historického a epigrafického. Na příkladu relativně malé exkluzivní skupiny památek zkoumá, do jaké míry se význam té doby promítá i do dochovaného nápisového fondu. Závažnost a zajímavost takto postavené otázky navíc akcentuje fakt, že druhá polovina 15. století a první polovina století šestnáctého je ze středoevropského a pochopitelně i českého epigrafického pohledu obdobím v mnohém přelomovým.

I když se konvolut studovaných děl dochoval jen v torzálním stavu, jsou jednotlivé práce svědectvím o sociálním postavení objednavatele, jeho náboženském zakotvení, kulturní úrovni i výtvarném citění a také o jazykovém úzu zkoumané historické periody. Do textu, který obsahuje studii umělecko-historickou, epigrafickou a podrobný katalog děl, jsou zahrnuty též sepulkrální skulptury, které dobou svého vzniku historický rámeček jagellonské dynastie (1471–1526) přesahují. Tato okolnost je dána také tím, že kontinuita produkce některých konzervativních sochařských dílen a jejich typů funerálních monumentů pokračovala vymezené období. Směřování nové doby pak signalizuje tumba Vojtěcha z Pernštejna, spojující tradiční výtvarné pojetí s formálně vytříbeným italizujícím portrétem.

Anglické vydání je doplněno o 5 nových hesel.

2014
edice *Epigraphica & Sepulcralia Monographica*
doplněné, anglické vydání, 348 s., čb. obr., jmenný
a místní rejstřík
ISBN 9-978-80-86890-67-8

Martin Mádl (ed.)

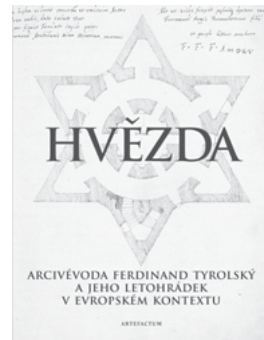
Tencalla. Barokní nástěnná malba v českých zemích

Dvoudílná umělecko-historická práce věnovaná malířům Carpofoře Tencallovi (1623–1685) a jeho mladšímu bratrančí a následovníkovi Giacomu Tencallovi (1644–1689) vznikla v rámci programu, zaměřeného na dokumentaci a výzkum nástěnných maleb 17. a 18. století v českých zemích, který rozvíjí Ústav dějin umění Akademie věd ČR ve spolupráci s dalšími českými i zahraničními institucemi.

První díl knihy zahrnuje statě, které pojednávají o životní dráze obou umělců, seznamují s jejich objednavateli, přibližují charakter jejich malířské tvorby a upozorňují v širších souvislostech na povahu zakázek, do jejichž řešení se tito malíři zapojovali. Formou exkurzů jsou zde připomenuti i další umělci, kteří se spolu s freskaři podíleli na řešení rozsáhlých reprezentačních projektů. Do prvního dílu je zařazen i výběr písemných pramenů, které se vztahují k životu a dílu obou Tencallů a k jejich činnosti v Čechách a na Moravě.

Druhý díl obsahuje katalog nástěnných maleb, které Tencallové vytvořili na území Moravy a Čech. Katalog je uspořádán do čtrnácti samostatných kapitol zaměřených na jednotlivé projekty a zahrnuje všechny dosud zjištěné dochované i nedochované, archivně však doložené nástěnné a nástropní malířské cykly obou umělců na území dnešní České republiky. Nabízí informace o vyzdobě zámku Náměšť nad Oslavou, staveb v kroměřížské Květné zahradě, Arcibiskupského paláce v Olomouci, poutního kostela Navštívení P. Marie na Svatém Kopečku u Olomouce, zámku Roudnice nad Labem, Lnáře, Troja a Libochovice a dalších sakrálních i profánních staveb v Čechách a na Moravě. Do katalogu jsou zařazeny také malby, které sice nejsou dílem Carpofoře ani Giacoma Tencally, které však vznikly jako součást širšího námětového programu pojednaných objektů.

2014
česky, anglické resumé, 1046 s., bar. obr., 2 svazky
ISBN 978-80-86890-60-6

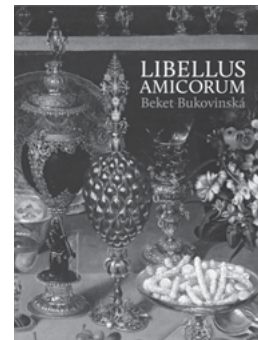

Ivan Prokop Muchka – Ivo Purš – Sylva Dobalová – Jaroslava Hausenblasová

Hvězda. Arcivévoda Ferdinand Tyrolský a jeho letohrádek v evropském kontextu

Renesanční letohrádek Hvězda patří k symbolům Prahy. Kolektiv badatelů pod vedením Ivana P. Muchky zdůrazňuje, že neobvyklá podoba i mimořádně umělecky kvalitní štuková vyzdoba Hvězdy se vymyká českým či evropským loveckým zámčkům. Autoři jej uvedli nejen do kontextu habsburské „rekreační“ architektury, ale také do kontextu architektury evropské. Univerzální idea stavby určené k sezónnímu odpočinku mezi zelení prochází celým raným novověkem v podstatě nezměněna; konkretizuje se ale v nejrůznějších architektonických realizacích. Mezi specifika pražského letohrádku, která text podrobně analyzuje, patří především půdorys šesticípé hvězdy, překvapivá monumentalita stavby a její zdánlivě bezúčelný pevnostní charakter, technicky velmi náročná střecha, mnohovrstevnatá a současně hravá ikonografie bílých štukových reliéfů v interiéru, jejichž podoba evokuje antický Řím. Stejně tak obora, která byla již v renesanci zkrášlena zřízením širokých alejí, křížících se do obrazce hvězdy, je autory knihy chápána jako významný prvek utvářející charakter Hvězdy. Zásadní vliv při budování letohrádku měl pražský místodržící Ferdinand II. Tyrolský (1529–1595), „inventor“ a stavebník Hvězdy. Jeho role u dvora, humanistická osobnost i společenský a otevřený životní styl ovlivnily kulturní prostředí míst, kde pobýval. Letohrádek Hvězda je dílem, které mělo působit uměleckými prostředky, uchvacovat divákovi mysl, atakovat jeho smysl pro krásu a zároveň sloužit ke sportovním aktivitám. Bohatství motivů a myšlenek, jež mohly být pro umělce Hvězdy určující, zpřístupňuje výpravná obrazová dokumentace knihy. Autorem nových snímků štukové vyzdoby Hvězdy je fotograf Vlado Bohdan.

2014
česky, anglické resumé, 569 s., bar. obr.
ISBN 978-80-86890-65-4

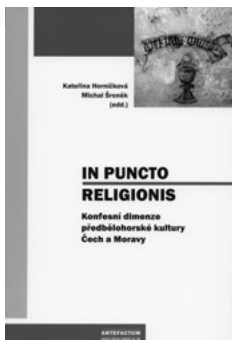

Lubomír Konečný – Lubomír Slavíček (eds.)

Libellus Amicorum. Beket Bukovinská

Sborník připravený k životnímu jubileu Beket Bukovinské, mezinárodně uznávané specialistky na umělecké řemeslo doby císaře Rudolfa II. a na problematiku císařovy uměleckomasty. Do sborníku přispěly dvě desítky badatelů jak domácích, tak zahraničních badatelů. Příspěvky se vesměs vážou k období císaře Rudolfa II. a umění jeho doby, takže na rozdíl od průřezových „Festschriftů“ lze očekávat, že tento svazek se stane organickou součástí základní literatury pro budoucí rudolfínské bádání.

2013
česky, anglicky, německy, česká a anglická resumé, 335 s.,
čb. + bar. obr.
ISBN 978-80-86890-62-3

Michal Šroněk – Kateřina Horníčková (eds.)

In puncto religionis. Konfesní dimenze předbělohorské kultury Čech a Moravy

Sborník studií o předreformační a reformační kultuře Čech a Moravy se zabývá problémem konfesní kultury pozdně středověkých a raně novověkých Čech a Moravy. Představuje problém konfesní tvorby na jednotlivých hloubkových analytických studiích jednotlivých děl či jejich skupin. Značná část prací se věnuje výtvarným dílům, ale kniha obsahuje též přesah do liturgické hudby i architektury. Pozitivním přínosem je, že sborník se věnuje produkci různých konfesních směrů, které staví vedle sebe a usnadňuje tak čtenáři komparační pohled na zkoumané téma. Sborník je členěn do tří tematických sekcí zabývajících se obecnými aspekty studia reformační kultury v českých zemích, analýzami jednotlivých fenoménů či oblastí reformační tvorby, a problémem tolerance a intolerance, tak jak se promítají do konkrétních uměleckých děl.

2013
česky, anglická resumé, 264 s., čb. + bar. obr.
ISBN 978-80-86890-57-9

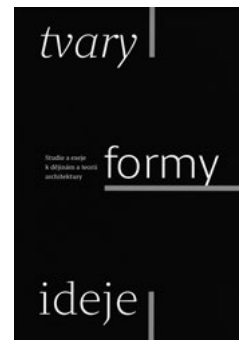
Jan Ivanega – Petr Šámal – Petra Trnková

Buquoyův Rožmberk. Vizuální kultura šlechtického sídla v období romantického historismu

Kniha Buquoyův Rožmberk je věnována významné etapě novodobé stavební historie hradu Rožmberk i životu a uměleckému mecenátu tehdejších majitelů panství v čele s Jiřím Janem Jindřichem Buquoyem (1814–1882). Na základě průzkumu písemných a nedávno nalezených obrazových pramenů přibližuje nejdůležitější okolnosti vzniku tzv. hradního muzea v polovině 19. století, které mělo být nejen oslavou historie rodu Longueval de Buquoy, ale také mělo prezentovat rozsáhlou sbírku artefaktů a starožitností široké veřejnosti. Nedílnou součástí velmi komplexní ideové koncepce stavebníka Jiřího Jana Jindřicha byly jak architektonické úpravy hradního areálu a jeho okolí, shromažďování mobiliáře a tvorba výzdoby, tak i průběžná obrazová dokumentace. Na těchto pracích se vedle místních tvůrců podíleli také autoři působící jinde, především v rakouské metropoli. Cílem knihy není podat vyčerpávající popis tohoto velmi rušného stavebního a uměleckého dění na Rožmberku v období čtyřicátých až šedesátých let 19. století, ale spíše upozornit na celou řadu pozoruhodných skutečností, jež dále prohlubují a mnohdy i posunují dosavadní představu o rožmberském hradu. Ten dnes můžeme vidět do značné míry v podobě, v níž jej měli možnost poznat i první návštěvníci v padesátých letech 19. století.

Kniha je součástí realizovaného projektu *Obnova buquoyůvské kulturní krajiny: záchrana movitého kulturního dědictví jako báze pro obnovu paměti místa a kulturní identity*.

2013
česky, anglické resumé, 143 s., bar. obr.
ISBN 978-80-86890-48-7

Taťana Petrasová – Marie Platovská (eds.)

Tvary formy ideje. Studie a eseje k dějinám a teorii architektury

Seznam původních textů, uspořádaných na počest významného českého teoretika a historika architektury Rostislava Šváchy (*1952) spojují tři témata, která se vracejí v jeho pracích. Tvary odkazují k jeho knize *Lomené, hranaté a obloukové tvary. Česká kubistická architektura 1911–1923* (2000), v níž se promítl jeho zájem o klasiku dějin umění a tvarovou psychologii. Uvažování Rostislava Šváchy o prostoru, který je zároveň konkrétní formou i představou, sleduje intelektuální linii vedoucí od čistě formálního, stylového výkladu k hlubšímu, ideovému pochopení uměleckých děl. Na tomto ideovém pozadí výkladu tvarů a forem se představuje výběr textů některých významných kolegů a žáků Rostislava Šváchy. Studie sledují témata, která jsou předmětem jeho prací i s jejich nezaměnitelnou metodou, jež tkví ve spojení formálního výkladu s otázkami morální kvality architektonické tvorby. Názorově blízcí jsou mu Kenneth Frampton výkladem urbanistické megaformy, Monika Platzer zájmem o nekanonické užívání forem architektury klasické moderny, brutalismu a stylu high-tech v sousedním Rakousku nebo Henrieta Moravčiková s příspěvkem o slovenském brutalismu šedesátých let 20. století. Přitažlivost i odstředivost Šváchových podnětů skvěle zastupují studie Vojtěcha Lahody o problému architektonické formy v sochařství a Jindřicha Vybírala, jehož metodologické uvažování o psaní biografii umělců, je sebeironickou reflexí oboru. Příspěvky a témata nejmladších Šváchových spolupracovníků Richarda Biegela, Huberta Guzika, Martina Horáčka, Ludmily Hůrkové nebo Iwany Panochové ukazují, že silné osobnosti dokáží vychovat jedince sobě podobné.

2013
česky, anglicky, česká a anglická resumé, 350 s., čb. obr.
ISBN 978-80-86890-47-0

Titul je již rozebrán.

Markéta Svobodová

Krematorium v procesu sekularizace českých zemí 20. století. Ideové, stavební a typologické proměny

Kniha představuje první komplexnější pohled na problematiku vzniku krematorií a kremačního hnutí v českých zemích od konce 19. století do počátku 21. století v kontextu procesu sekularizace celé společnosti. Centrem zájmu autorky je historie a ideový obsah architektonického typu krematoria a jeho prezentace v širších historických souvislostech. Krematorium patří mezi novodobé stavební typy, jejichž vznik úzce souvisí s prosazováním občanských nekonfesijních práv. První projekty iniciovaly společnosti ustanovené za účelem propagace pohřbívání žehem, přímo vycházející nebo navazující na činnost jiných spolků nebo organizací propagujících sekularizaci společnosti. Autorka poukazuje na vzájemnou provázanost mezi kremačními spolky a novostavbami, která se projevila především v symbolické rovině, neboť šok z novodobého pohřbívání byl překonáván ideologickým programem.

2013
edice *Epigraphica & Sepulcralia Monographica*
182 s., čb. obr.
ISBN 978-80-86890-51-7

Titul je již rozebrán.

Alena Hadravová

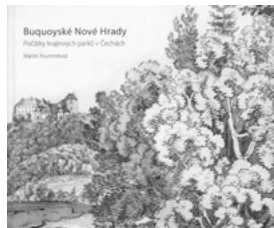
Sphaera octava. Mýty a věda o hvězdách

Kniha předkládá českému čtenáři ve čtyřech svazcích překlady antických a středověkých astronomických rukopisů vybavené úvodními a doplňujícími studiemi, poznámkami a rejstříky. Čtyři svazky obsahují první české překlady Pseudo-Hyginových *Bájí* (přel. Alena Hadravová) a spisu *O astronomii*, Pseudo-Eratostenovo *Zhvězdění (Katasterismoi)*, Arátovy *Jevy na nebi (Fainomena)*, přel. Radislav Hošek) a traktát neznámého autora vycházejícího ze spisu Michaela Scota (*De signis*) vztahujícího se k Hyginově *Astronomii* (rukopis Praha, Národní knihovna, XXVI A 3) doplněný studií Aleny Hadravové o ikonografii souhvězdí a studií Lenky Panuškové o ikonografii planet. Čtvrtý svazek obsahuje edici a český překlad latinské verze as–Súfiho *Katalogu hvězd* (rukopis Praha, Královská kanonie premonstrátů na Strahově, DA II 13), v níž byl Ptolemaiovův katalog známý evropské středověké vědě, a rozbor přemyslovského nebeského glóbu, který je výsledkem spolupráce autorky s astronomem Petrem Hadravou.

Knihu vydalo nakladatelství Artefactum a nakladatelství Academia.

2013
česky, 1208 s., čb. + bar. obr.
ISBN 978-80-86890-56-9

Distribuci zajišťuje nakladatelství Academia.

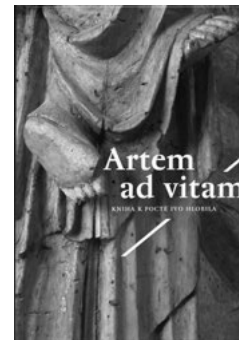

Martin Krummholz

Buquoyšské Nové Hradý. Počátky krajinných parků v Čechách

Publikace nastiňuje problematiku buquoyšského mecenátu druhé poloviny 18. a 19. století, jehož hlavními protagonisty byli Terezie Buquoyová-Paarová (1746–1818) a její prasnovec Jiří Jan Buquoy (1814–1882). Významná buquoyšská fundace krajinného parku Tereziina údolí je analyzována a zasazena do širšího geografického i kulturně-sociálního rámce. V kontextu rezidenční sítě jsou pak přiblížena i další buquoyšská sídla – kromě Nových Hradů především severočeský Červený Hrádek, pražský letohrádek v Bubenči a vídeňský palác. Buquoyšské fundace a sběratelské či mecenášské aktivity získávají díky četným novým poznatkům a odkrytým souvislostem evropský rozměr. Kniha je bohatě ilustrována reprodukcemi předloh ze sbírek ÚDU AV ČR, NPÚ, ú. o. p. v Českých Budějovicích a SOA v Třeboni. Jedná se vesměs o dosud neznámý ikonografický a archivní materiál. Titul je doprovodnou publikací výstavy *Buquoyšská krajina* v Nových Hradech.

2012
česky, anglické resumé, 150 s., bar. obr.
ISBN 978-80-86890-44

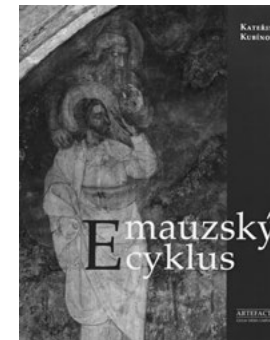

Helena Dáňová – Klára Mezihoráková –
Dalibor Prix (eds.)

Artem ad vitam. Kniha k poctě Ivo Hlobila

Sborník vydaný u příležitosti významného životního výročí Ivo Hlobila, předního historika umění středověkého umění, jehož působení je spjata především s Ústavem dějin umění Akademie věd České republiky v Praze a Katedrou dějin a teorie výtvarného umění Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Publikaci tvoří bohatá mozaika příspěvků jubilantových přátel, kolegů i studentů. Kniha je rozčleněna do tří sekcí, které odpovídají hlavním vědeckým zájmům Ivo Hlobila. V první a druhé byly seskupeny stati věnované umění středověku a renesance, třetí oddíl byl věnován památkové péči a teorii výtvarného umění. Mnozí z autorů své texty v některých aspektech přímo vztahují k jubilantovi a mezi četnými tematicky propojenými statěmi vzniká zajímavý diskurs.

2012
česky, německy, anglicky, anglická resumé, 716 s., čb. obr.
ISBN 978-80-86890-46-3

Kateřina Kubínová

Emauzský cyklus

Monografie věnovaná rozsáhlému cyklu nástěnných maleb v ambitu pražského benediktinského kláštera Na Slovanech zvaného též Emauzy pocházejících z doby Karla IV. Tyto malby, ač značně poničené, jsou pozoruhodné jak svým rozsahem a vysokou uměleckou kvalitou, tak složitou ikonografií. Právě rozbor obsahu Emauzského cyklu je hlavním tématem této knihy. Díky nedávno nalezenému středověkému popisu emauzských maleb je dnes možné zrekonstruovat prvotní rozpětí cyklu a pochopit jeho ideový program. Zjistilo se totiž, že malby nebyly původně pouze v ambitu, ale i v přilehlé kapli, kde se dokonce nacházely ty nejdůležitější výjevy. Cyklus byl inspirován středověkými spisy, které pomocí textu a obrazu uváděly čtenáře do dějin spásy. Základním principem tu byl tzv. typologický způsob biblické exegeze, v němž byly k událostem z Nového zákona přiřazovány starozákonní předobrazy. Malby v ambitu měly své zvláštní poslání, které zřejmě úzce souviselo s výjimečným postavením slovanského kláštera v koncepci Nového Města pražského. Očividně byly také spojeny se slavností Kopí a hřebů Páně, kterou pravidelně doprovázelo velkolepé ukazování svatých ostatků, pořádané na nedalekém novoměstském rynku. Emauzské malby tak kromě jedinečné reprezentace malířského umění Čech druhé poloviny 14. století umožňují nahlédnout i do kulturního a duchovního ovzduší Prahy za vlády císaře Karla IV.

2012
česky, anglické resumé, 389 s., čb. + bar. obr.
ISBN 978-80-86890-36-4

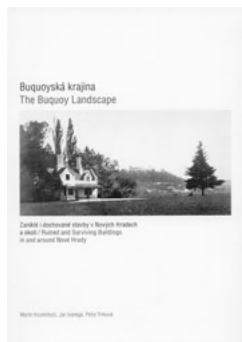

Lubomír Konečný – Štěpán Vácha – Beket Bukovinská (eds.)

Hans von Aachen in Context. Proceedings of the International Conference, Prague 22–25 September 2010

Sborník sestavený z příspěvků mezinárodní konference, kterou uspořádalo Centrum pro výzkum umění a kultury doby Rudolfa II. u příležitosti konání výstavy *Hans von Aachen (1552–1615): Malíř na evropských dvorech*. V celkem třiceti příspěvcích od badatelů ze sedmi evropských zemí, USA a Kanady je široce pojednána otázka vazeb Hanse von Aachen na italské prostředí a jeho význam jako vůdčí malířské osobnosti ve střední Evropě kolem roku 1600. Autoři jednotlivých studií sledují také vliv jeho tvorby na současníky i následovníky a důležitou obchodní stránku uměleckého provozu: problematiku sítě objednavatelů, uměleckých agentů a umělců ve střední Evropě, do níž byl tento malíř zapojen. V samostatné sekci *Dissertations in Progress* dostaly příležitost mladé badatelky z evropských a kanadských univerzit k prezentaci svých projektů. Knihu uzavírá kompletní bibliografie přední badatelky středoevropské renesanční a manýristické malby a kresby Elišky Fučíkové, již je sborník věnován.

2012
anglicky, německy, 280 s., bar. obr.
ISBN 978-80-86890-42-5

Martin Krummholz – Jan Ivanega – Petra Trnková

Buquoy'ska krajina. Zaniklé i dochované stavby v Nových Hradech a okolí

Publikace vznikla spolu s naučnou stezkou Buquoy'ska krajina v druhém roce projektu *Obnova buquoy'ské kulturní krajiny: záchrana movitého kulturního dědictví jako báze pro obnovu paměti místa a kulturní identity* realizovaného Ústavem dějin umění Akademie věd ČR. Shrnuje dosavadní výsledky výzkumu krajinotvorné a stavební činnosti hraběcího rodu Buquoyů v bezprostředním okolí jejich venkovského sídla Nových Hradů, a to v širším dobovém a evropském kontextu. Cílem publikace je připomenout dnešním novohradským obyvatelům a domácím i zahraničním návštěvníkům polozapomenutou minulost a osudy zajímavých a umělecky hodnotných staveb, z nichž mnohé zcela zanikly nebo se proměnily v ruiny, a jejich tvůrce i původní majitele.

Dvojazyčné, česko-anglické vydání.

2012
česky / anglicky, 61 s., čb. + bar. obr.
ISBN 978-80-86890-40-1

Jan Chlíbec

Italští sochaři v českých zemích v období renesance

Kniha je první publikací, která souhrnně a detailně mapuje sochařskou produkci italských mistrů v Čechách a na Moravě v časovém rozmezí konce 15. století – první třetiny 17. století. Její úvodní část tvoří několik kapitol zabývajících se důvody pomalého pronikání renesančních tendencí v českých zemích té doby a literárními předpoklady pro přijímání renesance ve výtvarné oblasti. Text sleduje příliv italských umělců i kameníků, pocházejících většinou z italsko-švýcarského pomezí, a vzrůstání jejich umělecké i společenské prestiže objednavatelskou aktivitou panovníckého dvora, šlechty a měšťanů. Pozornost je věnována také cestovním deníkům jako autentickému svědectví setkání českého vzdělance s renesančním světem. Jsou zde charakterizovány sochařské dílny italských mistrů a sféry jejich činnosti. Druhá, rozsáhlejší část obsahuje podrobná katalogová hesla děl italských sochařů a kameníků a jejich obrazovou dokumentaci.

2011
česky, anglické resumé, 333 s., bar. + čb. obr.
jmenný rejstřík
ISBN 978-80-86890-32-6

Titul je již rozebrán.

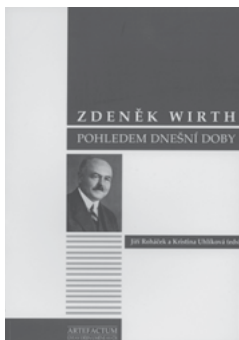
Ivo Purš – Vladimír Karpenko (eds.)

Alchymie a Rudolf II. Hledání tajemství přírody ve střední Evropě v 16. a 17. století

Těžko bychom hledali jiné téma českých a středoevropských dějin raného novověku, které by bylo tak populární a zároveň dodnes tak málo pochopené, jako je alchymie spojená s vládou císaře Rudolfa II. (1552–1612). Nemá na tom zdaleka vinu pouze známý filmový opus ze začátku 50. let minulého století, neboť ten jen převzal schematický obraz „rudolfinské alchymie“, jak se vyvíjel v české i německé historiografii v 19. století a první polovině století následujících. V rámci tohoto obrazu byly legendy míšeny s historicky doložitelnými fakty, která byla vinou toho často nesprávně interpretována. Situace se začala měnit teprve od 70. let 20. století, kdy se v souvislosti s obnoveným zájmem o manýrismus a rudolfinské umění pohled historiků zaměřil i na další oblasti rudolfinské kultury, a tudíž i na alchymii, která tvořila její významnou součást. Tento zájem přirozeně souvisel i se změnou pohledu na alchymii samotnou, jež přestala být v očích historiků pouhým předstupněm moderní chemie – a tudíž předmětem vyhrazeným specializovaným dějinám vědy – a začala být studována jako složitý a významný kulturně-historický a sociální fenomén spjatý s dalšími vědami, technikami a oblastmi společenského života, jakými byly nejen lékařství, hornictví a metalurgie, ale i náboženství, výtvarná umění a aristokratická reprezentace. Předkládaná publikace se zabývá jak aktivitami, jež byly přímo podporovány císařem Rudolfem II., tak i těmi, které se rozvíjely v širším společenském okruhu spojeném s císařským dvorem. Ten nesahal jen do českých zemí, ale i do Rakouska a řady oblastí Římsko-německé říše. Časově je dané téma primárně vymezeno dobou vlády Rudolfa II. v letech 1576 až 1611, avšak pro pochopení jeho kontextu je nezbytné poukázat i na vývoj alchymických bádání ve střední Evropě zhruba od počátku 16. století, stejně jako je důležité sledovat vývoj jeho dozvuků v 17. století.

2011
česky, anglické resumé, bar. obr., jmenný rejstřík, 840 s., bar. obr.
ISBN 978-80-86890-33-3

Titul je již rozebrán.

Jiří Roháček – Kristina Uhlíková (eds.)

Zdeněk Wirth pohledem dnešní doby

Se jménem Zdeňka Wirtha je spojena celá jedna epocha českých dějin umění a památkové péče. Nejedná se přitom pouze o stránku odbornou – vědeckou, nýbrž i o stránku organizační, včetně řízení systému památkové péče na centrální úrovni. Jeho osobnost byla bezpochyby v mnohém kontroverzní a názory např. na jeho působení jako předsedy poválečné Národní kulturní komise se značně rozcházejí. Sestavení sborníku předcházelo mezinárodní vědecké zasedání v roce 2008.

Mezi českými i zahraničními autory textů najdeme jak badatele zabývající se historií dějin umění, památkové péče či regionální kulturní historií, tak historiky umění různých oblastí zájmu – historiky barokní architektury, zahradní architektury, moderní architektury nebo industriální architektury. Příspěvky jsou uspořádány tematicky, aby se čtenář po úvodní syntetizující stati postupně seznámil s hlavními oblastmi Wirthovy činnosti od prvního desetiletí 20. století, kdy publikoval svoji studii o barokní gotice, až do počátku 50. let, kdy připravoval jako předseda Národní kulturní komise instalaci Ratibořického zámku. Na závěr je zařazen text věnovaný Wirthově rozsáhlé pozůstalosti uložené dnes v Ústavu dějin umění AV ČR.

2010
česky, anglická resumé, 304 s., čb. obr.
ISBN 978-80-86890-32-6

Jan Chlábec – Jiří Roháček

Sepulkrální skulptura jagellonského období v Čechách. Figura a písmo

První publikace mapující sepulkrální skulptury z období vlády jagellonské dynastie, jež je bezpochyby jedním vrcholných období dějin českého umění, přispívá k ucelení představy o výtvarné kultuře tohoto období výzkumem specifické sochařské sféry z pohledu uměleckohistorického a epigrafického. Na příkladu relativně malé exkluzivní skupiny památek zkoumá, do jaké míry se význam té doby promítá i do dochovaného nápisového fondu. Závažnost a zajímavost takto postavené otázky navíc akcentuje fakt, že druhá polovina 15. století a první polovina století šestnáctého je ze středoevropského a pochopitelně i českého epigrafického pohledu obdobím v mnohém přelomovým.

I když se konvolut studovaných děl dochoval jen v torzálním stavu, jsou jednotlivé práce svědectvím o sociálním postavení objednavatele, jeho náboženském zakotvení, kulturní úrovni i výtvarném citění a také o jazykovém úzu zkoumané historické periody. Do textu, který obsahuje studii uměleckohistorickou, epigrafickou a podrobný katalog děl, jsou zahrnuty též sepulkrální skulptury, které dobou svého vzniku historický rámec jagellonské dynastie (1471–1526) přesahují. Tato okolnost je dána také tím, že kontinuita produkce některých konzervativních sochařských dílen a jejich typů funerálních monumentů překračovala vymezené období. Směřování nové doby pak signalizuje tumba Vojtěcha z Pernštejna, spojující tradiční výtvarné pojetí s formálně vytříbeným italizujícím portrétem.

Každé z 25 katalogových hesel je provázeno čtyřmi vyobrazeními.

2010
edice *Epigraphica & Sepulcralia Monographica*
česky, německé resumé, 310 s., 102 čb. obr., jmenný
a věcný rejstřík
ISBN 978-80-86890-34-0

Titul je již rozebrán.

Petra Trnková (ed.)
Jiří Roháček, Martin Krummholz, Petra Trnková, Hege Oulie, Jens Gold, Tereza Cermanová, Hanne Holm-Johnsen

Oudate pix. Revealing a Photographic Archive

V posledních letech výrazně roste zájem o fotografické dědictví, a to jak v institucích, tak mezi širokou veřejností. Příčinou tohoto zájmu bývají velmi často objevy zapomenutých a zpravidla velmi poškozených fotografických konvolutů. Podobný soubor, sestávající z desítek tisíc fotografií vytvořených mezi léty 1850–1950, se stal v roce 2008 základem nově ustavené fotografické sbírky Oddělení dokumentace Ústavu dějin umění AV ČR. Předkládaná kniha je výsledkem projektu *Resurrected Treasure*, jehož cílem bylo zpracovat ve spolupráci s odborníky z norského Preus muzea část této fotografické sbírky. Příspěvky jsou věnovány celému spektru výzkumu a péče o fotografické dědictví, od historie fotografie, přes management fotografických sbírek, katalogizaci, digitalizaci až po konzervování fotografického materiálu. Část knihy je věnována také prezentaci fotografií ze sbírky ÚDU. Publikace by měla posloužit všem, kteří se věnují péči o fotografický materiál v archivech, muzeích, knihovnách apod., ať už jako manuál, zdroj primárních informací nebo prostředek inspirace.

2010
anglicky, 263 s., čb. + bar. obr.
ISBN 978-80-86890-31-9

Štěpán Vácha

Der Herrscher auf dem Sakralbild zur Zeit der Gegenreformation und des Barock. Eine ikonologische Untersuchung zur herrscherlichen Repräsentation Kaiser Ferdinands II. in Böhmen

Zobrazování panovníka na potridentském sakrálním obraze představuje zvláštní, dosud souvisle neprozkoumaný fenomén umění raného novověku. Autor předkládané knihy jej klade do vztahu se soudobou, nebývale vystupňovanou panovníckou aktivitou na poli církevního patronátu a s potřebou panovníka po dostatečně viditelné osobní reprezentaci v sakrálním prostoru. Hlavní pozornost – se zřetelem na české prostředí a na problematiku Pietas austriaca – obrací k císaři Ferdinandovi II., jehož duchovní formace, osobní zbožnost a náboženská politika se výrazně projevil v jeho ikonografii a veřejném obraze. Zvlášť patrné je to na dvou uměleckých dílech – nástěnné malbě v katedrále sv. Víta (1631) a hlavním oltářním obrazu v kostele Panny Marie Vítězné (1641) v Praze. Důkladně je pojednána jejich ikonografie, vylíčeny okolnosti vzniku na pozadí soudobých stavebních dějin obou chrámů. Závěrečná interpretace se opírá o podrobný výzkum významné náboženské slavnosti v Praze, kterou byla každoroční připomínka vítězství katolíků nad protestanty v bitvě na Bílé hoře. Kniha obsahuje též dosud nepublikované prameny, které mají vztah nejenom k tématu, nýbrž přináší i nové poznatky obecně k církevním dějinám Čech.

2009
německy, 327 s., čb. + bar. obr.
ISBN 978-80-86890-23-4

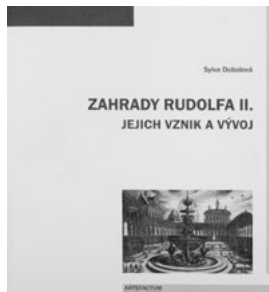

Beket Bukovinská – Lubomír Konečný (eds.)

München – Prag um 1600. Studia Rudolphina – Sonderheft

Publikace zaměřená na problematiku mnichovského vévodského dvora a pražského císařského dvora v době kolem roku 1600 vznikla v souvislosti s mezinárodní konferencí *München–Prag um 1600* (22.–23. března 2007, Praha) pořádanou Centrem pro výzkum umění a kultury Rudolfa II. a Staatliche Graphische Sammlung München. Autory textů, které přinášejí nové pohledy na řadu specifických problémů umění kolem roku 1600, jsou Lubomír Konečný, Thea Vignau-Wilberg, Dorothy Limouze, Günter Irmscher a Evelyn Reitz. Pozornost je věnována také srovnání sochařství (Dorothea Diemer), architektury (Ivan P. Muchka) a umění (Peter Diemer, Beket Bukovinská). Rozsáhlou sociokulturní srovnávací studii přispěl Jürgen Zimmer. Závěrečné shrnutí provedl americký historik umění Thomas DaCosta Kaufmann.

2009
německy, anglicky, 192 s., čb. + bar. obr.
ISBN 978-80-86890-22-7

Sylva Dabalová

Zahrady Rudolfa II. Jejich vznik a vývoj

Uměnímilovný císař Rudolf II. věnoval značnou pozornost i svým zahradám, jež byly většinou založeny jeho předchůdci; dosud však o nich bylo málo známo. Dějiny zahrad Pražského hradu v čele s Královskou zahradou, pražské Obory Hvězda, Císařského mlýna či zahrady zámku v Brandýse nad Labem jsou v textu knihy zpracovány s ohledem na získání co nejkonkrétnějších představ o jejich původní podobě. Příběh vzniku jednotlivých jejich staveb a prvků, jako jsou oranžerie, míčovny, „zvěřince“, tajné chodby, geometrické záhony nebo fontány, odhaluje mnoho z dobového smýšlení o zahradách a života v nich, nevyhýbá se však ani všedním starostem dvorních architektů a zahradníků. K získání plastického pohledu na hortikulturu 16. století napomáhá množství odkazů na zahrady evropské, zejména italské, rozsáhlý obrazový doprovod knihy a také souhrn renesančních teoretických názorů, jež byly značně odlišné od barokních.

2009
česky, anglické resumé, 349 s., 263 bar. + čb. obr.,
bar. obr. příloha
ISBN 978-80-86890-25-8

Titul je již rozebrán.

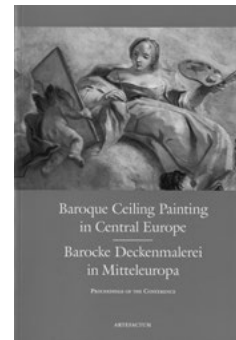
Jan Chlíbec – Tomáš Černušák

Savonarola a Florencie. Jeho působení a estetické názory

Dominikánský kazatel Girolamo Savonarola (1452–1498) hluboce ovlivnil všechny stránky života Florencie na závěr quattrocenta, záračného století, které zásadním způsobem formovalo evropskou kulturu. Florencie nakonec odsoudila svého proroka-reformátora, který svůj náboženský a politický boj i boj s pestrobarevnou florentskou kulturou po několika letech prohrál. Savonarolovo dílo a působení, síla jeho osobnosti a expresivní kázání, jimiž si dokázal zcela podmanit své posluchače, však vytvořily legendu, na kterou museli v následujících letech a staletích reagovat jak nejvyšší církevní hodnostáři a vládci Florencie, tak záalpští církevní reformátoři a do jisté míry i italscí umělci. První část textu je zaměřena na Savonarolův životopis na historickém pozadí Florencie 2. poloviny 15. století a vývoj jeho teologických názorů. Druhá část se týká jeho estetických názorů – zabývá se Savonarolovým pojetím uměleckého díla, jeho projevy ikonoklasmu, vlivem jeho úvah na dobové italské výtvarné umění a vztahem české reformace k Savonarolově tvorbě.

2008
česky, anglické resumé, 184 s., bar. + čb. obr.
ISBN 978-80-86890-17-3

Titul je již rozebrán.

Martin Mádl – Michaela Šeferisová Loudová – Zora Wörgötter (eds.)

Baroque Ceiling Painting in Central Europe. Proceedings of the International Conference

Sborník příspěvků přednesených na mezinárodní konferenci věnované barokní nástěnné malbě ve střední Evropě pořádané Ústavem dějin umění AV ČR, Seminářem dějin umění Masarykovy univerzity a Moravskou galerií v Brně. (27. 9.–1. 10. 2005, Brno – Praha). Příspěvky jsou uspořádány do tematických skupin věnovaných uměleckému patronátu a kulturnímu prostředí, okruhu malíře Franze Antona Maulbertsche, malířské výzdobě klášterních knihoven, strategiím výzkumu barokních nástěnných maleb a malbám v architektonickém kontextu.

2007
anglicky, německy, 328 s., bar. obr. příloha
ISBN 80-86890-14-7

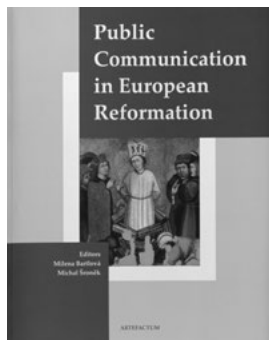

Kateřina Horníčková – Michal Šroněk (eds.)

Žena ve člunu. Sborník Hany J. Hlaváčkové

Sborník vydaný na počest významné české medievistky Hany Hlaváčkové shromažďuje příspěvky kolegů, žáků a přátel. Studie jsou věnovány zejména středověkému malířství, sochařství a architektuře, a také ikonografii, knižní kultuře a kulturním dějinám. Spojuje je hledání různých forem vztahu obrazu a textu a také hold kolegyni a učitelce proslulé vodáckými výpravami podnikanými se studenty jako plavby za poznáním umění.

2007
česky, německy, anglicky, anglická, česká a italská resumé,
424 s., čb. obr.
ISBN 80-86890-12-0

Milena Bartlová – Michal Šroněk (eds.)

Public Communication in European Reformation. Artistic and other Media in Central Europe 1380–1620

Mezioborově koncipovaný sborník věnovaný způsobům komunikace a konfesijní reprezentace ve středoevropské reformaci v období od 14. do 17. století. Jako nástroje těchto procesů jsou představena výtvarná a literární díla, různé veřejné produkce, liturgie, hudba a festivity, analyzována je jejich struktura, proměny i ohlasy v osloveném publiku. Publikované příspěvky dvaceti čtyř autorů z České republiky, Slovenska, Polska, Německa, Irska, Spojených států a Kanady byly předneseny na mezinárodní konferenci *Prostředky a působení veřejné komunikace v čase evropských reforemací: výtvarné umění, hudba, divadlo, rétorika*, kterou organizoval Ústav dějin umění AV ČR a Seminář dějin umění MU.

2007
anglicky, 376 s., čb. obr.
ISBN 80-86890-15-5

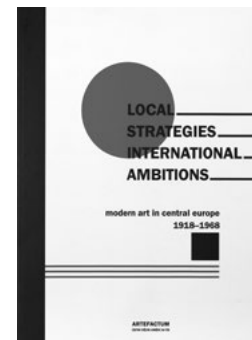

Beka Bukovinská – Lubomír Slaviček (eds.)

Pictura verba cupit. Sborník příspěvků pro Lubomíra Konečného

Sborník obsahuje tématicky i metodologicky rozmanité studie v rozpětí od antiky až po současnost. První část zahrnuje především texty zabývající se emblematikou a vztahy mezi „obrazem a slovem“; druhá a nejobsáhlejší část je věnována ikonografickým otázkám a ikonologické interpretaci uměleckých děl. V závěrečných oddílech jsou shromážděny nové poznatky z oblastí rudolfinského umění a podněty k teorii a metodologii dějin umění.

2006
česky, německy, anglicky, česká a anglická resumé, 512 s.,
čb. obr.
ISBN 80-86890-05-8

Vojtěch Lahoda (ed.)

Local Strategies – International Ambitions. Modern Art and Central Europe 1918–1968

Sborník příspěvků ze stejnojmenné mezinárodní konference Ústavu dějin umění AVČR a New York University in Prague (Praha, 2003) zahrnuje články o modernismu a avantgardě ve střední a východní Evropě z pozice současných dějin umění. O českém, polském, maďarském, chorvatském, slovinském, litevském, lotyšském, ruském, ukrajinském a rumunském moderním umění z hlediska nutnosti revize kánonu západních dějin umění pojednávají Timothy O. Benson, Anna Brzyski, Linara Dovydaityte, Eva Forgács, Irina Genova, Tomasz Gryglewicz, Jeremy Howard, Giedre Jankevičiute, Eduards Klavins, Liljana Kolešnik, Vojtěch Lahoda, Esther Lvinger, Christina Lodder, Marian Mazzone, Miroslava M. Mudrak, Katarzyna Murawska-Muthesius, Martina Pachmanová, Damjan Prelovšek, Ivanka Reberski, Nicholas Sawicki, Deborah Schultz, Andrzej Szczerski, Darko Šimičić, Maria Elena Versari, Annika Waennerberg, Anna Wierzbicka, Mathew S. Witkowsky, Isabel Wünsche a András Zwickl.

2006
anglicky, 248 s., čb. + bar. obr.
ISBN 80-86890-08-2

Kateřina Kubínová

Imitatio Romae. Karel IV. a Řím

Kniha věnovaná dosud jen okrajově zmiňované římské inspiraci v kultuře doby Karla IV. detailně seznamuje čtenáře s dvojitou návštěvou Karla IV. ve Městě, první v roce 1355, spojenou především s jeho císařskou korunovací, a druhou v roce 1368. Knihou provázejí svědectví z České kroniky Jana Marignoly, kterou italský minorita sepsal na objednávku Karla IV., kde se ličí jednotlivé „římské“ motivy v karlovské kultuře (rodokmen Karla IV., o posloupnosti českých biskupů, císaři Oktavián Augustus a Konstantin Veliký). Na odkaz Věčného města se Karel IV. pokusil navázat především při budování Prahy, napomoci mu měly z Říma dovezené ostatky svatých obrazů (veraikonu a aracoelské madony). Praha ovšem nebyla zamýšlena jako replika Věčného města, nýbrž jako symbol univerzální vlády císaře.

2006
česky, anglické resumé, 444 s., čb. obr.
ISBN 80-86890-07-4

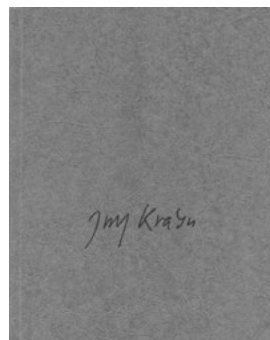

Tomáš Winter (ed.)

Zajatec kubismu. Dílo Emila Filly v zrcadle výtvarné kritiky (1907–1953)

Publikace přináší reprezentativní výběr kritik a recenzí výstav Emila Filly, které byly otištěny za jeho života v českých a moravských periodikách. První část je věnována ohlasům Fillových samostatných výstav, druhá uveřejňuje kritiky umělcových prací na kolektivních přehlídkách. Třetí kapitola obsahuje příležitostné články o Fillovi. Knihu doplňuje úvod od Vojtěcha Lahody, seznamy děl z katalogů samostatných výstav a stať o vztahu Emila Filly k výtvarné kritice.

2004
česky, anglicky, německé a francouzské resumé, 378 str., čb. obr. příl., výběr. bibliografie, jmenný rejstřík a rejstřík periodik
ISBN 80-903230-9-X

Beket Bukovínková – Lubomír Konečný (eds.)

Ars Longa. Sborník k nedožitým sedmdesátinám Josefa Krásy

Sborník přináší dvacet dva studií věnovaných památce významného českého historika umění Josefa Krásy (1933–1985). Ačkoliv jádro tvoří práce o středověkém umění, kterému se Josef Krása věnoval především, ve sborníku jsou otištěny také studie inspirované dílčími zájmy Josefa Krásy a věnované umění 16. století, Caravaggiovi, sběratelství a sochařství kolem roku 1800, Maxi Švabinskému, Pablu Picassovi, Emilu Fillovi, Janu Koblasovi nebo motivu spirály v umění 20. století.

2003
česky, německá resumé, 299 s., čb. obr.
ISBN 80-903230-6-5

Pavla Machalíková

Objevování středověku. Tři kapitoly k recepci gotického umění v Čechách v pozdním 18. a raném 19. století

Kniha uvádí do vzájemných souvislostí podněty, které určovaly vývoj romantické gotiky a gotického revivalu v Českých zemích, a sleduje důsledky a proměny, které setkání se starým uměním přineslo v dobové tvorbě i v pohledu na umění. První kapitola je věnována poznávání středověkého umění v Čechách a jeho zhodnocení z hlediska rodících se dějin umění. Druhá kapitola se zabývá otázkou recepce gotické architektury v architektonické tvorbě pozdního 18. až raného 19. století a vlivem konkrétních gotických památek. Třetí kapitola je zaměřena na recepci starého malířství v soudobé umělecké tvorbě, a to nejen z hlediska uplatnění obsahových historismů, ale především z hlediska historizujících inspirací v utváření stylu české malby raného 19. století a stylu tzv. české národní malířské školy.

2002
česky, německé resumé, 232 s., čb. + bar. obr.
ISBN 80-86890-04-X

Dalibor Prix (ed.)

Pro Arte. Sborník k poctě Ivo Hlobila

Sborník vydaný u příležitosti životního jubilea Ivo Hlobila představuje průřez současným stavem uměleckohistorického bádání tématicky spjatého s okruhy jeho zájmu. Obsahuje 48 příspěvků od 49 autorů z Čech, Moravy a Slezska se dotýká problematiky dějin umění od raného středověku po současnost.

2002
česky, 432 s., čb. obr.
ISBN 80-903230-1-4

**Lubomír Konečný – Bekeť Bukovinská –
Ivan Muchka (eds.)**

**Rudolf II. Prague and the World. Papers from the
International Conference, Prague, 2–4 September, 1997**

Sborník z mezinárodní konference obsahuje 45 příspěvků domácích a zahraničních autorů sledujících různé aspekty umění a intelektuálního života ve střední Evropě v letech 1550–1650.

1998
anglicky, německy, 304 s., čb. obr.
ISBN 80-902279-9-6

Hana J. Hlaváčková (ed.)

**Ze sbírek bývalého Kondakovova institutu. Ikony,
koptské textilie.**

Katalog výstavy v Národní galerii v Praze s texty věnovanými historii Kondakovova institutu, jeho archivu a sbírkám shromážděným institutem v letech jeho činnosti (1931–1952) a nyní uloženým v Národní galerii a Uměleckoprůmyslovém muzeu v Praze. Katalog zachycuje na reprodukcích doprovázenými katalogovými hesly a úvodními texty průřez jednotlivými částmi sbírky: byzantské, postbyzantské a ruské ikony, ruská litá plastika, textil, mince.

1995
česky, česko-anglické popisky katalogu, 116 s., čb. + bar. obr.
ISBN 80-238-3484-3

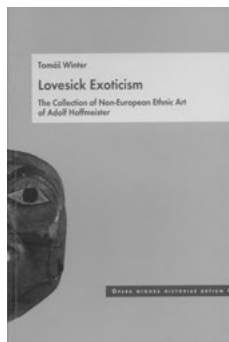

Michal Šroněk

De sacris imaginibus. Patroni, malíři a obrazy předbělohorské Prahy

Kniha obsahuje tři studie věnované v první řadě katolické obrazové kultuře v prostředí předbělohorské Prahy, nejvýznamnějším objednavatelům, umělcům a místům, pro něž byla malířská díla určena. Na obraz je v publikaci nahlíženo jako na médium, které v konfesně rozdělené společnosti hrálo navenek roli reprezentační, případně didaktickou, uvnitř katolické komunity jako nástroj sebeidentifikace. Druhá část práce se zabývá vztahem katolíků k nekatolické kultuře země krátce po porážce stavovského povstání roku 1620 a v době počínající katolické protireformace.

2013
česky, anglické resumé, 175 s., bar. obr.,
jmenný a místní rejstřík
ISBN 978-80-86890-63-0

Tomáš Winter

Lovesick Exoticism. The Collection of Non-European Ethnic Art of Adolf Hoffmeister

Adolf Hoffmeister (1902–1973) se stal díky bohatým aktivitám jedním z nejpozoruhodnějších českých umělců 20. století. Kniha vůbec poprvé zveřejňuje kompletní soupis předmětů Hoffmeisterovy sbírky mimoevropského etnického umění, soustřeďující domorodecké předměty z obou amerických kontinentů, Afriky, Oceánie a Indonésie. Vznik kolekce je zasazen do širšího kontextu sběratelství v českých zemích i vývoje modernismu.

2010
anglicky, 168 s., čb. + bar. obr.
ISBN 978-80-86890-30-2

Alexander Matoušek

Vnitřek lesa, lesní charaktery. Julius Mařák a umění krajinomalby

Studie sleduje umělcovu tvorbu v souvislosti s několika charakteristickými tématy dobového duchovního klimatu. Jedním z nich je symbolické zhodnocení interiéru jakožto prostoru intimity a snění, jiným nové prohloubení vztahu k přírodě, jež lze ve zkratce nazvat obratem k duši krajiny. Dalším je téma nálady, tehdy stejně lákavé a přitažlivé pro teoretické uvažování jako pro uměleckou praxi. Dvě kapitoly se věnují kompozici a sémantice obrazového prostoru. Předposlední kapitola rozebírá představy o mistrovském díle a kapitola závěrečná cesty k jeho dosažení. V ní jsou nastíněny charakteristické tendence a důrazy Mařákovy umělecké práce i jeho pedagogické činnosti.

2007
česky, 104 s., čb. obr.
ISBN 80-86890-11-2

Martin Mádl – Anke Schlecht – Marcela Vondráčková

Detracta larva juris naturae. Studien zu einer Skizze Wenzel Lorenz Reiners und zur Dekoration der Klosterbibliothek in Břevnov

Kniha obsahuje tři studie věnované skice Václava Vavřínce Reinerja (ze sbírky Národní galerie v Praze) a výzdobě knihovny benediktinského kláštera v Břevnově. Anke Schlecht se věnuje formální analýze malby a ikonografickému výkladu jednotlivých vyobrazených motivů, zejména motivu ničení zakázaných knih ve výtvarném umění raného novověku. Martin Mádl se pokouší Reinerovu skicu, která je návrhem nástrojných malby pro klášterní knihovny sál, spojit s nerealizovanou výzdobou v knihovně břevnovského kláštera a dotýká se konfliktu mezi tradičním katolickým a novým osvěcenským pojetím přirozeného práva a odrazu diskuse na toto téma ve výtvarném umění. Obsah skici pak vysvětluje s ohledem na náboženské a historické citění benediktinského řádu a na jeho vztah ke vzdělání. Marcela Vondráčková se pak zabývá dochovanou výzdobou břevnovské knihovny, kterou tvoří alegorické malby Felixe Antona Schefflera.

2006
německy, 176 s., bar. obr.
ISBN 80-86890-09-0

Lubomír Konečný

Za horou najdeš údolí. Studie o ikonografii Útěku do Egypta v umění pozdního středověku a renesance

Studie o ikonografii Útěku do Egypta v umění pozdního středověku a renesance vycházející ze znázornění tohoto motivu na deskovém obraze nizozemské proveniencie ze Státního hradu Šternberk na Moravě.

2005
česky, 110 s.
ISBN 80-86890-01-5

Titul je již rozebrán.

edice FONTES HISTORIAE ARTIUM →

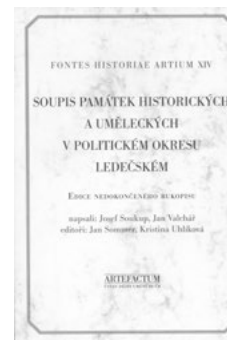

Kristina Uhlíková (ed.)

Karl Friedrich Kühn, Verzeichnis der kunstgeschichtlichen und historischen Denkmale im Landkreis Friedland. Edice nedokončeného rukopisu

Publikace představuje již třetí ze série v době svého vzniku nevydaných umělecko-historických soupisů českých zemí publikovaných v posledních letech (již spíše jako historický pramen) v edici *Fontes historiae artium*. Zatímco první dva svazky popisující památky pardubického a ledečského okresu byly autory připravovány pro Českou akademii věd a umění, frýdlantský okres jako většina dalších sudetských regionů měl vyjít v redakci Deutsche Gesellschaft der Wissenschaften und Künste für die Tschechoslowakische Republik. Kühnův soupis památek Frýdlantska je na velmi vysoké odborné úrovni dané vzděláním, dlouhodobou památkářskou praxí i rozsáhlými badatelskými zkušenostmi jeho autora. Kvalita textu a unikátnost zachycení stavu památkového fondu před rozsáhlými devastacemi v posledních 60 letech, jsou snad dostatečným oprávněním pro vydání tohoto vzhledem k tragickému osudu jeho autora skoro zázrakem zachovaného rukopisu.

2013
česky, 351 s., čb. obr., jmenný a místní rejstřík, seznam a mapa lokalit,
ISBN 978-80-86890-59-3

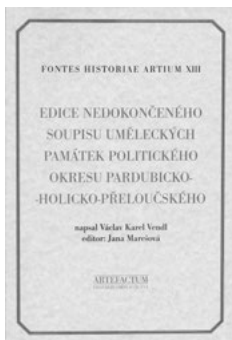

Jan Sommer – Kristina Uhlíková (eds.)

Josef Soukup – Jan Valchář, Soupis památek historických a uměleckých v politickém okresu Ledčském. Edice nedokončeného rukopisu

Po edici Soupisu pardubického okresu jde o v pořadí druhý svazek, který Ústav dějin umění AV ČR vydává z dosud nepublikovaných textů původně určených pro soupisový projekt Archeologické komise České akademie věd a umění. Rukopis vznikl v posledních letech před vypuknutím 1. světové války a jeho autory byli pražský gymnaziální profesor Josef Soukup (umělecko-historické pasáže a kreslené plány objektů) a znalec regionální historie, ředitel jedné z vesnických škol okresu Jan Valchář (historické úvody). V první části úvodní stati se editoři věnovali historii vzniku tohoto svazku a krátkými medailony připomněli oba autory, do druhé části zařadili formální a textový rozbor rukopisu a charakteristiku obrazové dokumentace.

2010
česky, 240 s., čb. obr., jmenný a místní rejstřík
ISBN 978-80-86890-28-9

Jana Marešová (ed.)

Václav Karel Vendl, Edice nedokončeného soupisu uměleckých památek politického okresu pardubicko-holicko-přeloučského

Dosud nepublikovaný rukopis je inventářem uměleckých a historických památek v bývalém pardubicko-holicko-přeloučském okrese. Dokument je uložen ve fondu Archeologické komise Oddělení dokumentace Ústavu dějin umění AV ČR. Edice je doplněna fotografiemi a plány, které vznikaly zároveň se soupisem. Úvodní studie se věnuje vzniku Archeologické komise jako nové sekce Akademie věd se stručnou charakteristikou její rozsáhlé činnosti, dále genezi svazku od jeho zadání v roce 1898 až po jeho odeslání Zdenku Wirthovi v roce 1930 a vyhodnocuje autorův přístup k tématu a postavení svazku v rámci dosud existující soupisové řady.

2007
česky, 238 s., čb. obr., jmenný a místní rejstřík
ISBN 80-86890-10-4

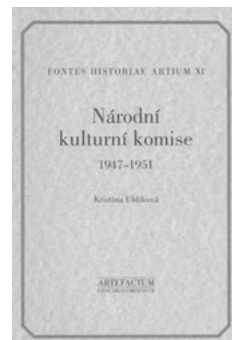

Zdeněk Hojda – Roman Prahel (eds.)

„Kunstverein“ / oder „Künstlerverein“? Hnutí umělců v Praze let 1830–1856

Spolky pro podporu umění a spolky umělců patří ke klíčovým institucím umění v 19. století a vývoj jejich vztahů nebo i spory mezi nimi jsou důležitou součástí procesu moderní emancipace výtvarného umění. Pražská „Jednota umělců výtvarných“ (1848–1856) je z tohoto hlediska středoevropsky významným fenoménem, který dává studie do souvislosti s vývojem v okolních zemích a metropolích umění. Publikace rekonstruuje historii i „prehistorii“ spolku na základě tištěných a především rukopisných dokumentů, jejichž kritická edice zahrnuje dosud nevydané prameny i komentovaný přehled již publikovaných – např. k tématu se vztahující dopisy Josefa Mánesa.

2004
česky, německy, 253 s., čb. obr. příloha, jmenný rejstřík
ISBN 80-86890-00-7

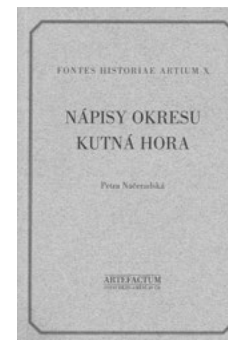

Kristina Uhlíková (ed.)

Národní kulturní komise 1947–1951

Publikace se zabývá osudem památek zestátněných v letech 1945–1951 na základě dekretů prezidenta republiky a zákonů o pozemkové reformě. V centru jejího zájmu stojí působení Národní kulturní komise, organizace, jejímž hlavním úkolem bylo převzetí a správa těchto zestátněných památek a která vyvíjela svoji činnost pod vedením významného historika umění Zdeňka Wirtha v letech 1947 až 1951.

2004
česky, německé resumé, 254 s., čb. obr. příloha, jmenný a místní rejstřík
ISBN 80-903230-8-1

Petra Načeradská (ed.)

Nápisy okresu Kutná Hora. Corpus inscriptionum Bohemiae II

Práce zpracovávající nápisový fond Kutnohorska obsahuje abecedně řazené dějiny obcí, vyhodnocení epigrafických památek Kutnohorska, zejména sepulkrálních památek a zvonů, prameny a literaturu k nápisovému fondu Kutnohorska a vědecký katalog 480 nápisů, který doplňuje 17 rejstříků, rozsáhlé německé resumé a 119 černobílých reprodukcí.

2002
česky, německé resumé, 537 s., 102 s. čb. obr. příloha, jmenný a místní rejstřík
ISBN 80-902279-8-8

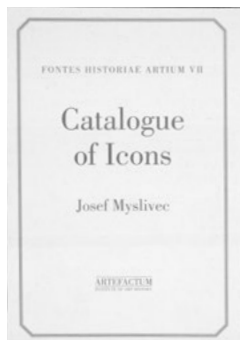

Jaroslava Hausenblasová (ed.)

Der Hof Kaiser Rudolfs II. Eine Edition der Hofstaatsverzeichnisse 1576–1612

Kritická edice dvorských seznamů je doplněna o pojednání o osobnosti císaře Rudolfa II., literaturě, pramenech, vzniku, vývoji a složení rudolfinského dvora včetně přehledných tabulek a rejstříků osob a úřadů. Historici, archiváři i historici výtvarného umění a dějin hudby zde naleznou jména umělců a vědců působících v Praze na dvoře Rudolfa II., a také dosud postrádané seznamy úředníků centrální rakouské správy.

2002
německy, 574 s., jmenný a místní rejstřík
ISBN 80-902279-7-X

Hana J. Hlaváčková (ed.)

Josef Myslivec, Catalogue of Icons. Catalogue of Icons from the Collection of the formel N. P. Kondakov Institute in Prague

Rukopis Myslivcova *Katalogu ikon ze sbírky bývalého Kondakovova institutu v Praze* je stěžejní prací o byzantské ikonografii. Podrobné rozборы tematiky jednotlivých ikon obsahují citace dosud zcela neznámých pramenů k jejich interpretaci z období 14.–19. stol.

Celý text je vydán v anglickém překladu.

1999
anglicky, 132 s., čb. obr. příloha
ISBN 80-902279-6-1

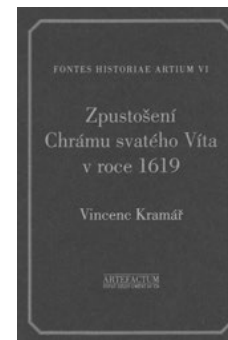

Marie Kostílková – Taťána Petrasová (eds.)

Jednota pro dostavění Chrámu sv. Víta na Hradě pražském I (1842–1871)

Základní prameny ke stavebním a uměleckohistorickým dějinám jedné z nejvýznamnějších neogotických rekonstrukcí. Dílo zachycuje činnost umělců orientujících se na odlišné styly, obnovu starých řemeslných technik, problematiku památkové péče, proměnu mobiliáře aj. První svazek široce koncipované edice zahrnuje období činnosti prvního novodobého stavitele Katedrály – Josefa Ondřeje Krannerera.

1999
česky, německé resumé, 200 s., čb. obr. příloha, jmenný
a místní rejstřík
ISBN 80-902279-5-3

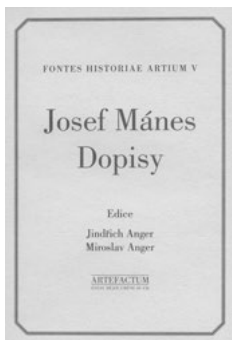

Michal Šroněk (ed.)

Vincenc Kramář, Zpustošení Chrámu sv. Víta v roce 1619

Dosud nepublikovaná práce V. Kramáře vznikla ve 40. letech 20. století. Přední český historik umění se zde věnoval ikonoborectví v Katedrále sv. Víta a jeho historickému a společenskému zázemí a také postojům katolické, luteránské a kalvínské církve k obrazům a k jejich uctívání. Edici doplňuje studie Lubomíra Konečného a Michala Šroněka v češtině a v němčině.

1998
česky, německé resumé, 162 s., obr. příloha, jmenný rejstřík
ISBN 80-902279-4-5

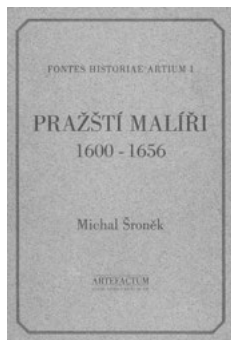

Jindřich Anger – Miroslav Anger (eds.)

Josef Mánes: Dopisy

Veškeré známé Mánesovy listy doplňuje kniha o množství nově objevených a dosud nepublikovaných dokumentů. Přináší některé dopisy považované dosud za ztracené, jiné dochované jen v opisech a také materiály objevené v zahraničních archívech. Zásadním způsobem koriguje závěry starší literatury a je důležitým východiskem bádání nejen o Josefu Mánesovi, ale i o českém umění 19. století.

1998
česky, německé resumé, 280 s., jmenný rejstřík
ISBN 80-902279-3-7

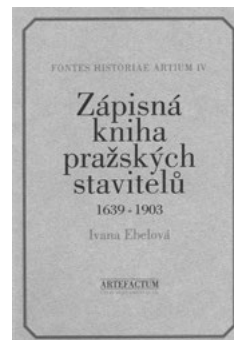

Michal Šroněk (ed.)

Pražští malíři 1600–1656. Mistři, tovaryši, učedníci a štolíři v Knize Staroměstského malířského cechu. Biografický slovník

Kniha shrnuje dosavadní poznatky o osobách malířské profese Staroměstského malířského cechu a čerpá také z průzkumu dalších archivních fondů. Obsahuje úvodní stať o historii a reáliích malířského cechu, biografická hesla jednotlivých malířů opatřená poznámkovým aparátem, rejstřík osob a míst.

1997
česky, německé resumé, 235 s., bar. obr., jmenný
a místní rejstřík
ISBN 80-902279-2-9

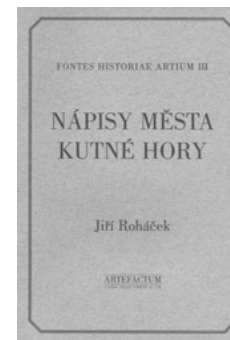

Ivana Ebelová (ed.)

Zápisná kniha pražských stavitelů 1639–1903

Ediční zpracování cechovní knihy registrující jména všech stavitelů, kterým byla v letech 1639–1903 udělena v Praze koncese. Svazek obsahuje český i německý úvod, vlastní edici německého i českého textu a rejstřík osob.

1996
česky, německé resumé, 93 s., jmenný rejstřík
ISBN 80-902279-1-0

Jiří Roháček (ed.)

Nápisy města Kutné Hory. Kutná Hora, Kaňk, Malín a Sedlec včetně bývalého cisterciáckého kláštera. Corpus inscriptionum Bohemiae I

První zpracování nápisového fondu Kutné Hory – Kutná Hora, Kaňk, Malín a Sedlec včetně bývalého cisterciáckého kláštera. Práce obsahuje podrobný úvod do problematiky epigrafického zpracování, analýzu v katalogu zpracovaného fondu, vědecký katalog 227 nápisů, 17 rejstříků, rozsáhlé německé resumé a 66 černobílých obrazových příloh.

1996
česky, německé resumé, 297 s., obr. přílohy, rejstříky
ISBN 80-902279-0-2

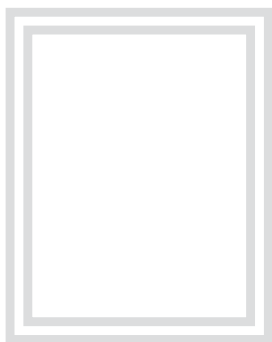
Jana Marešová (ed.)

František Mareš – Jan Sedláček, Soupis památek uměleckých a historických v politickém okrese Český Krumlov. Svazek druhý: Český Krumlov. Edice nedokončeného rukopisu

Pátý svazek *Soupisů památek archeologických a místopisných v Království českém* vychází v nakladatelství *Artefactum*, v řadě *Fontes historiae artium*. Jedná se o svazek věnovaný památkám města Českého Krumlova. V letech 1912–1916 jej k vydání, jako druhý díl k Soupisu památek českokrumlovského okresu (1918) připravila velmi zkušená autorská dvojice František Mareš a Jan Sedláček (Třeboňsko 1910) a (Prachaticko 1913). Samotné edici rukopisu předchází úvodní studie věnovaná relativně dlouhé a i komplikované historii vzniku tohoto svazku. Počátky vzniku tohoto svazku totiž sahají až do roku 1898 a končí v roce 1934 u Zdeňka Wirtha. Díky jeho pečlivosti se ale Soupis zachoval v jeho pozůstalosti, která v roce 1961 přešla do majetku Ústavu dějin umění.

Úvodní studie je tradičně doplněna medailonky obou autorů, formálním i textovým rozbohem, ediční poznámkou, ale i terminologickým slovníčkem.

Edice Soupisu je doplněna dobovou obrazovou dokumentací, která byla pořízena právě pro účely Soupisu architektem Janem Sedláčkem a významnými jihočeskými fotoateliéry (Josef Seidel, Josef Wolf).

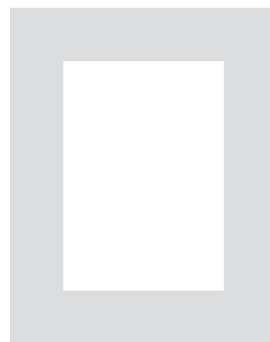

Sylva Dobalová – Ivan Muchka – Sarah Lynch (eds.)

Looking for Leisure. Court Residences and their Satellites, 1400–1700

Sborník přináší příspěvky přednesené na konferenci *Looking for Leisure. Court Residences and their Satellites, 1400–1700* (Praha, 5.–7. 6. 2014), organizované Ústavem dějin umění AV ČR a Katedrou dějin umění MU v Brně, s finanční a organizační podporou programu Palatium ESF. Cílem konference bylo upozornit na význam drobných staveb užívaných pro trávení volného času, většinou označovaných jako „palazzotto“, „casino“ nebo „Lusthaus“, které byly součástí evropských rezidenčních sídel. Studie se zabývají otázkami týkajícími se terminologie a teorie, sledují tento stavební typ v komplexnosti jeho architektonicko-sémantických a sociálně-historických funkcí. Sborník je členěn do čtyř částí: I. From Solitude and Buen Retiro to Mon-plaisir and Sans-souci. Exploring the Theory of the Architecture of Leisure within the Palace – II. Tradition and Modernity. Defining the Palazzotto as a Spatial and Functional Type from the Late Middle Ages to the Early Modern Period – III. Decorating the Architecture of Leisure. Interpreting the Satellite's Decor between Politics and Nature – IV. The Palazzotto in Context. Exploring the Role of the Satellite in the Grand Design of the Residence and its Gardens.

Sborník vyjde jako e-kniha ve spolupráci s Palatium ESF, bude volně ke stažení na <http://www.courtresidences.eu>.

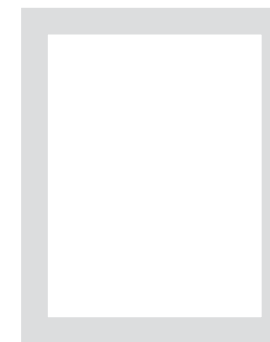

Klára Mezihoráková (ed.)

Památky bývalého Těšínského knížectví

Publikaci tvoří soubor statí věnovaných uměleckým památkám oblasti bývalého Těšínského knížectví, fungujícího jako svěbytný celek od konce 13. století až do roku 1920, kdy bylo rozděleno mezi Československo a Polsko. Texty jednotlivých českých a polských autorů se zabývají vybranými památkami a uměleckými osobnostmi spojenými s daným územím bez ohledu na později vytyčené hranice a připomínají tak někdejší celistvost této oblasti, její umělecko-historické bohatství a specifika. Autoři se zaměřili na různé druhy uměleckých památek, architekturu, sochařství i malířství, v časovém rozpětí od středověku až po 20. století. Nechybí statí věnované tématům pro Těšínsko zvláště charakteristickým – dřevěné sakrální architektuře či evangelickým kostelům 19. a počátku 20. století.

Texty jsou v českém a polském jazyce, s anglickými resumé.

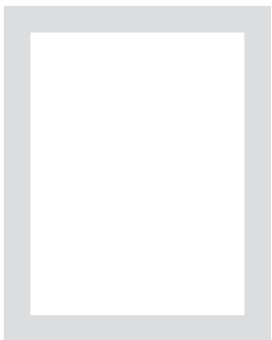
Pavla Machalíková - Tomáš Winter (eds.)

Nespatříte hada: Josef Čapek – František Hrubín – Jan Skácel – Ladislav Kabeláč

Dětský svět – petit monde – je jednou z oblastí, již se moderní umění se svým zájmem o okrajové oblasti umění a svěbytné projevy naivní tvořivosti dotklo s nebývalou intenzitou.

Prostý svět dítěte nemohl uniknout citlivému oku malíře a spisovatele Josefa Čapka. Jeho tvorba pro děti zaujímá v české kultuře zcela jedinečné místo. Nachází si k ní cestu slovo básnické – sbírka *Modré nebe* Františka Hrubína (1948), sbírka *Kam odešly laně* Jana Skácela (1985), obě komponované na motivy dvou cyklů Čapkových pastelů s dětskou tematikou zveřejněných zvláštní výstavou v roce 1935, i hudební výraz – cyklus dětských sborů *Modré nebe* skladatele Miloslava Kabeláče (s podtitulem: Knižka dětských zpívanek podle obrázků Josefa Čapka na slova Františka Hrubína, 1950). Chystaná publikace se bude zabývat nejen analýzou těchto děl, ale také nastíní předpoklady zájmu o dětskou tvorbu v 19. století, v období předcházejícím intenzivnímu avantgardnímu zájmu o tuto oblast tvořivosti.

Autory publikace budou Pavel Kordík, Tomáš Winter, Pavla Machalíková, Dalibor Dobiáš, Stanislava Fedrová

Bekeť Bukovinská – Lubomír Konečný (eds.)

Více krásy. Vzpomínky a nové pohledy

Sborník z konference (ÚDU AV ČR, 2015) věnované osobnosti a dílu Josefa Krásy, jednoho z nejvýznamnějších českých historiků umění, který zemřel před třiceti lety. Přes svůj předčasný odchod v necelých dvaapadesáti letech po sobě zanechal nejen rozsáhlé a inspirativní dílo, ale současně se podstatně zasloužil o zachování a rozvoj oboru v mimořádně obtížných letech normalizace. Odvážně prosazoval nutnost přijetí a promyšlení mezinárodních metod a odmítal prvoplánové ahistorické interpretace. Podporoval otevřenost interpretačních systémů a připouštěl pluralitu možných interpretací uměleckých děl. V tomto ohledu je jeho přínos stále platný. Krásovy texty, psané srozumitelným, kultivovaným a bohatým jazykem vzbuzují pocit, že dějiny umění jsou fascinující disciplínou, přínášející badatelům i čtenářům intelektuální objevitelskou radost.

Sborník shromažďuje studie, které osvětlují osobnost a dílo Josefa Krásy z různých pohledů. Jako medievalista zanechal nezřetelnější stopu v oblasti studia středověkého umění, což dokládají nejen příspěvky jeho „žáků“, ale i studie představitelů nejmladší generace historiků umění. Na konferenci byly poprvé prezentovány nově objevené Krásovy deníky, které svými texty a doprovodnými kresbami přibližují jeho způsob práce a osobité vnímání nejrozmanitějších uměleckých děl.

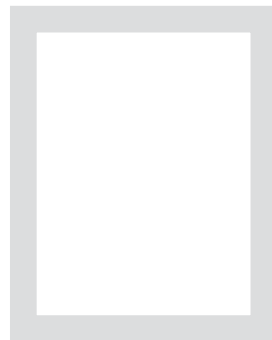

Jiří Roháček – Kristina Uhlíková (eds.)

Věda minulosti dnes. Ediční zpřístupňování starších nepublikovaných odborných textů, metoda a praxe

Sborník vychází z přednášek i diskuze, které zazněly na 5. zasedání k pramenům pro dějiny umění pořádaném oddělením dokumentace Ústavu dějin umění AV ČR na podzim roku 2014. Zamýšlí se nad metodikou edičního zpracování textů rukopisů Soupisů památek historických a uměleckých v Království českém (vzniklých v rámci společného projektu Archeologické komise České akademie věd a umění a Společnosti pro podporu německé vědy, umění a literatury v Čechách), další historické soupisové literatury i obecně textů stojících na hranici mezi historickým pramenem a „aktuální“ odbornou literaturou. Jednotlivé příspěvky se v první řadě zamýšlí nad možností či nemožností stanovení funkčních pravidel této ediční práce a hledají odpověď na otázku po smysluplnosti publikování podobných rukopisů.

Sborník obsahuje příspěvky editorů vědeckých textů minulosti Jana Kahudy, Renaty Ferklové, Petry Šternové, Ivo Habána, Jany Marešové a Kristiny Uhlíkové. O novém přístupu k ediční práci formou tzv. elektronických edic referuje Jiří Flaišman. K již publikovaným svazkům edic Soupisů památek se vyjadřují Tomáš Sekyrka, Dalibor Prix a Jiří Roháček.

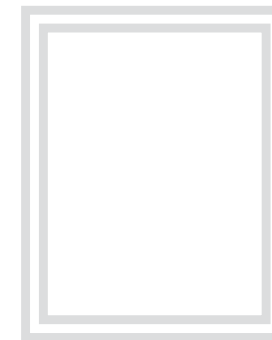

Klára Benešová – Helena Dáňová (eds.)

Ivo Kořán – texty

Výbor ze studií historika umění Ivo Kořána, který se nemsazatelným způsobem zapsal do české ale i mezinárodní historiografie dějin umění. Ivo Kořán se badatelsky soustředil na středověké i barokní období s přesahy do 19. a 20. století, jako jeden z prvních se věnoval dílům v kontextu kulturní historie a středověké i barokní zbožnosti. Jeho studie ovlivnily uvažování mnoha historiků umění a významně posunuly bádání v jednotlivých oblastech

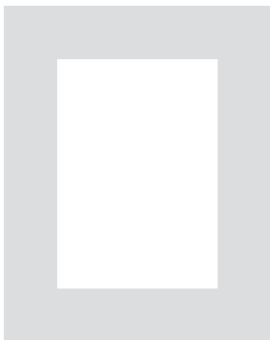
Mnohovrstevná badatelská osobnost Ivo Kořána tak bude přiblížena čtenářům výběrem studií, které sám autor považuje za nejvýznamnější. Vědecká poctivost, erudice a zároveň nadšení, obdiv i pokora přístupu k jednotlivým zkoumaným dílům jsou základní pilíře Kořánových statí. Přípravovaná publikace zahrne rovněž jen s obtížemi dostupné studie, které Ivo Kořán publikoval v zahraničním, převážně polském tisku. Nezanedbatelným přínosem bude kvalitní obrazová dokumentace z archivu fototéky Ústavu dějin umění, ale i fotodokumentace nově pořízená za osobní účasti autora k doplnění některých studií.

Lidia Gluchowska – Vojtěch Lahoda (eds.)

Nationalism and Cosmopolitanism in Avant-Garde and Modernism: The Impact of WWI

Sborník textů byl vyvolán mezinárodním setkáním v Praze (27.–29. 11. 2014), které navázalo na mezinárodní sympozium ve Stockholmu *The European Artistic Avant-Garde c. 1910–1930: Formations, Networks and Trans-national Strategies* (2013). Texty publikace se zaměřují na napětí národního, transnacionálního a kosmopolitního v rámci modernismu a avantgardy, způsobené válkou a zrozením nových národních států. Sborník zahrnuje příspěvky od autorů ze Skandinávie, Pobaltí, ale také Polska, Rumunska, Bulharska, či Gruzie. Publikace je vydávána v rámci networkového projektu *Comparative Modernism and Avant-Gardes*. Po konferenci v Praze následoval workshop v Lisabonu (2015) a v roce 2016 je Ústav dějin umění AV ČR spolupořadatelem další konference tohoto badatelského networku v Dubrovniku. Do knihy přispěli významní badatelé moderního umění těch oblastí, které nejsou v tradičním zájmu západních dějin umění (mj. Eva Forgács, Joana Cunha Leal, Steven Mansbach, Harri Veivo, Benedikt Hjararsson, Irina Genova ad.)

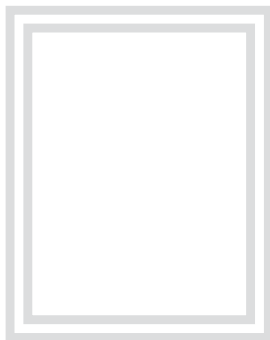

Kateřina Kubínová

Evangeliář CIM 2. Rukopis mezi zeměmi a staletími středověké Evropy

Kniha se zabývá osudy jednoho z nejvýznamnějších rukopisů, který je uložen na území České republiky. Pod signaturou Cim 2 je v knihovně pražské metropolitní kapituly chován bohatě iluminovaný evangeliář, který vznikl na sklonku karolinské periody, přibližně v závěru 70. let. 9. století. Tento rukopis dosud neměl monografii a i v odborné literatuře, ač dobře známý, se pohybuje na okraji zájmu. Kniha se pokouší tuto mezeru zaplnit. Reviduje dosavadní názory a snaží se nalézt odpovědi na pro kodex zásadní otázky. Zejména je nově řešena enigmatická otázka vzniku rukopisu, na němž pracovalo několik iluminátorů různého školení: franko-saští ornamentalisté, snad remeštní figuralisté, a písaři pocházející ze saského Corvey. Komplexního rozboru se dočkala i pozoruhodná ikonografie se scénami povolání apoštolů. Zcela nově je analyzována vazba kodexu, včetně slonovinové desičky na přední desce a hedvábné textilie na přidešti. Také otázka příchodu rukopisu do Čech je zde zevrubně probrána, zkoumány byly také osudy rukopisu v pražské katedrále a jeho případná funkce v rámci svatovítského pokladu, kde byl uložen až do 19. století.

2017

Ivan Prokop Muchka – Ivo Purš – Sylva Dobalová – Jaroslava Hausenblasová

Hvězda. The Archduke Ferdinand of Tyrol and his "Star" Summer Palace in a European Context

Anglické vydání knihy *Hvězda. Arcivévoda Ferdinand Tyrolský a jeho letohrádek v evropském kontextu* (2014).

Renesanční letohrádek Hvězda patří k symbolům Prahy. Kolektiv badatelů pod vedením Ivana P. Muchky zdůrazňuje, že neobvyklá podoba i mimořádně umělecky kvalitní štuková výzdoba Hvězdy se vymyká českým či evropským loveckým zámčkům. Autoři jej uvedli nejen do kontextu habsburské „re-kreační“ architektury, ale také do kontextu architektury evropské. Univerzální idea stavby určené k sezónnímu odpočinku mezi zelení prochází celým raným novověkem v podstatě nezměněna; konkretizuje se ale v nejrůznějších architektonických realizacích. Mezi specifika pražského letohrádku, která text podrobně analyzuje, patří především půdorys šesticípé hvězdy, překvapivá monumentalita stavby a její zdánlivě bezúčelný pevnostní charakter, technicky velmi náročná střecha, mnohvrstevnatá a současně hravá ikonografie bílých štukových reliéfů v interiéru, jejichž podoba evokuje antický Řím. Stejně tak obora, která byla již v renesanci zkrášlena zřízením širokých alejí, křížících se do obrazce hvězdy, je autory knihy chápána jako významný prvek utvářející charakter Hvězdy. Zásadní vliv při budování letohrádku měl pražský místodržící Ferdinand II. Tyrolský (1529–1595), „inventor“ a stavebník Hvězdy. Jeho role u dvora, humanistická osobnost i společenský a otevřený životní styl ovlivnily kulturní prostředí míst, kde pobýval. Letohrádek Hvězda je dílem, které mělo působit uměleckými prostředky, uchvacovat divákovu mysl, atakovat jeho smysl pro krásu a zároveň sloužit ke sportovním aktivitám. Bohatství motivů a myšlenek, jež mohly být pro umělce Hvězdy určující, zpřístupňuje výpravná obrazová dokumentace knihy. Autorem nových snímků štukové výzdoby Hvězdy je fotograf Vlado Bohdan.

2018

Epigraphica & Sepulcralia →

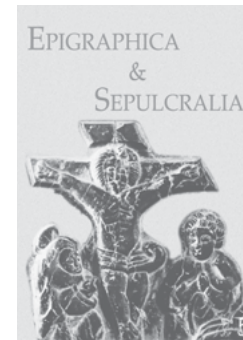
Fórum epigrafických a sepulkrálních studií

Periodický sborník *Epigraphica & Sepulcralia* mapuje současný stav bádání obou souvisejících disciplín – sepulkrálního bádání a středověké a novověké epigrafiky. Sborník obsahuje příspěvky různého chronologického, tematického, disciplinárního a metodického záběru a příspěvky renomovaných českých a zahraničních badatelů společně s výběrem kvalitních příspěvků badatelů nastupující generace. Zahrnuje také příspěvky z každoročních mezinárodních interdisciplinárních konferencí k problematice sepulkrálních památek pořádaných Oddělením dokumentace Ústavu dějin umění AV ČR.

Epigraphica & Sepulcralia 6

Vyjde v červnu 2016.

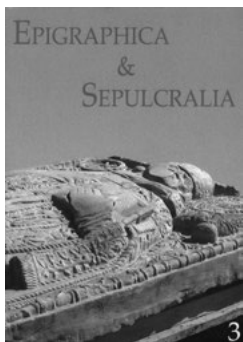
Epigraphica & Sepulcralia 5

2014
česky, slovensky, anglicky, anglická resumé, 410 s., čb. obr.
ISBN 978-80-86890-66-1

Epigraphica & Sepulcralia 4

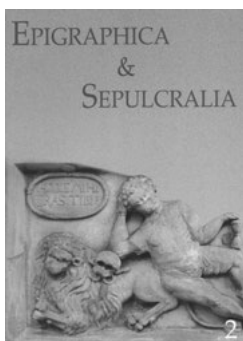
2013
česky, slovensky, anglicky, anglická resumé, 571 s., čb. obr.
ISBN 978-80-86890-45-6

Epigraphica & Sepulcralia 3

2011

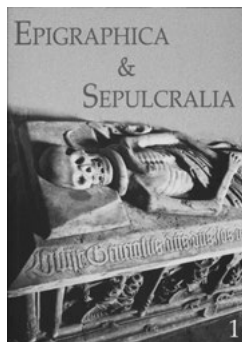
česky, německy, slovensky, německá resumé, 575 s., čb. obr.
ISBN 978-80-86890-35-71

Epigraphica & Sepulcralia 2

2009

česky, německy, anglicky, německá resumé, 448 s., čb. obr.
ISBN 978-80-86890-19-7

Epigraphica & Sepulcralia 1

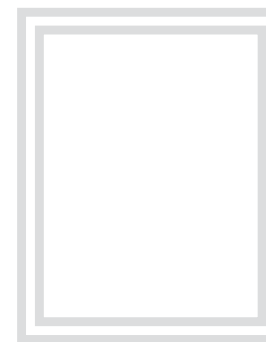
Titul je již rozebrán.

Studia Rudolphina

Bulletin of the Research Centre for Art and Culture in the Age of Rudolf II.

Studia Rudolphina, bulletin Centra pro výzkum umění a kultury doby Rudolfa II., je recenzovaným odborným periodikem vydávaným jednou ročně od roku 2001, zařazeným do Evropské referenční databáze časopisů humanitních a společenských věd (ERIH). Vedle odborných studií obsahuje také příspěvky zveřejňující nová archivní zjištění k rudolfinské tematice, sleduje též speciální bibliografii. Samostatnou součástí tohoto periodika jsou sborníky věnované tématiky vymezeným mezinárodním setkáním, poprvé v roce 2009: *München – Prag um 1600* (nakladatelství Artefactum).

Vychází jednou ročně, texty v angličtině a němčině.

Studia Rudolphina 15

Patnácté číslo bulletinu *Studia Rudolphina* přináší výběr článků k výtvarnému umění a kultuře na dvoře Rudolfa II., ale sahá i hlouběji do 16. století, v úvodním textu Sylvie Dabalové a Jaroslavy Hausenblasové o nákupu a pěstování exotických plodin na habsburských dvorech v Praze a Innsbrucku. Markéta Ježková se zabývá jednou z peripetií významné umělecké sbírky kardinála Antoine Perrenota de Granvelle, jejíž nemalá část skončila v majetku císaře Rudolfa II. Petr Uličný přibližuje aktivity nizozemských umělců Hanse a Paula Vredemanů de Vries, kteří v letech 1597–1599 působili v Praze na pozvání císaře Rudolfa II. a článek Ivo Purše pojednává o symbolice titulního listu traktátu *Basilica Chymica* lékaře Oswalda Crolla, který vznikl na základě úzké spolupráce mezi autorem spisu a rudolfinským malířem Aegidiem II. Sadelerem. Dále jsou v bulletinu obsaženy texty věnované rudolfinské alchymii (Vladimír Karpenko) a portrétu Jana Rejcharta Štampachu ze Štampachu (1570–1618), o neznámém portrétu bavorského vévody Viléma V. od Hanse von Aachen (Antonio Dennyunzio) a řada dalších.

Vyjde v květnu 2016.

Naše knihy můžete objednat a zakoupit přímo u nás či u našich distributorů a knihkupců.

Informace o novinkách a akcích nakladatelství najdete na našich webových stránkách či na facebooku.

Nakladatelství ARTEFACTUM

Objednávky, prodej, distribuce:

Blanka Švédová
svedova@udu.cas.cz
+420 211183502

Ústav dějin umění AV ČR
Husova 4, 110 00 Praha 1

www.udu.cas.cz/nakladatelstvi-artefactum

Knihovna Ústavu dějin umění AV ČR – Praha

Husova 4, 110 00 Praha 1
Knihy lze zakoupit v rámci otvírací doby knihovny: po, út, čt
10-17, pá 10-16 h

Ústav dějin umění AV ČR – Brno

Veveří 97, 602 00 Brno
Knihy lze zakoupit po předchozí domluvě s Kateřinou Dolejší,
dolejsi@udu.cas.cz

Knížní distribuce a prodejní místa:

Knihkupectví Academia

Václavské nám. 34, 110 00 Praha 1
Národní 7, 110 00 Praha 1
www.academiaknihy.cz

ARTMAP

Školská 28, 110 00 Praha 1
Moravská galerie, Místodržitelský palác, Moravské nám. 1,
602 00 Brno
www.artmap.cz

GASK

Barborská 51-53, 284 01 Kutná Hora

GHMP

Dům U Kamenného zvonu, Staroměstské nám. 13,
110 00 Praha 1
Dům fotografie, Revoluční 5, 110 00 Praha 1

K-A-V-K-A

Krocínova 5, 110 00 Praha 1
www.kavkaartbooks.com

Knihkupectví Juditina věž

Klub Za starou Prahu, Mostecká 1, 118 00 Praha 1
www.zastarouprahu.shop4you.cz

Knihkupectví Karolinum

Celetná 18, 110 00 Praha 1
www.cupress.cuni.cz

Knihkupectví Oliva

Husova 8, 110 00 Praha 1

Kosmas, s. r. o.

Lublaňská 693/34, 120 00 Praha 2
www.kosmas.cz

Partner Technic, spol. s r. o.

Námestie Slobody 17, 811 06 Bratislava
www.partnertechnic.sk

artefactum